

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV Vasaris – February 22, 1990 Nr.8

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ŽAIBO GREITUMU

Keičiasi padėtis Centro Europoje

Vytautas Meškauskas

Prieš 50 metų mus stebino Hitlerio Blitzkrieg'ai. Per kelias dienas krisdavo dešimtmečiais statytos tvirtovės. Užėjusi taika, atrodo, padėtį užkonservavo šimtmečiui. Ji buvo neteisinga, todėl reikėjo laukti tik pusę to laiko, kad staiga papūstų vėjas ir parodytų, jog namai pastatyti ant smėlio.

Pagal seniai nustatytą diplomatinės veiklos kalendorių, vasario 12 d. Kanados sostinėje Ottavoje prasidėjo 23 kraštų konferencija NATO dalyvių ir Varšuvos pakto narių – susitarti dėl sutarties, kuri leistų vienos pusės lėktuvams žvalgytis kitoje. Tą idėją jau 1955 m. pasiūlė prezidentas Eisenhoweris. Kad viena pusė negalėtų netikėtai užpulti kitos. Tąsyk atrodė, kad sovietai su tuo pasiūlymu niekada nesutiks. Po kiek laiko niekas jau negalėjo apsaugoti savo šalies nuo satelitų žvalgybos ir 1967 m. ji buvo įteisinta.

Tačiau satelitai stebi žemę iš labai aukštai, kartais reikalingas žvilgsnis iš žemiau. Pagal numatomą sutartį kiekvienas kraštas, priklausomai nuo jo didumo, turėtų teisę tam tikram kiekiui įskridimų į kito teritoriją. Žinoma, išpėjant prieš 16 val. apie įskridimo tikslą. Varšuvos paktui ta sutartis galėtų patikti, nes ji leidžia tokius įskridimus į JAV ir Kanados teritorijas. Niekas panašaus nenumato kiti susitarimai dėl apginklavimo sumažinimo ir jo kontrolės.

Tokios sutarties vertė tačiau dramatiškai sumažėjo Varšuvos pakto valstybėms atidarius savo sienas. Ir be lėktuvo pagalbos gali sužinoti, kas ten darosi. Kalendorius tačiau lieka kalendorium. Ypač dėl datos susitarus net 23 valstybėms.

Sienų tarp Vakarų ir Rytų Vokietijos atidarymas leidžia Rytų vokiečiams balsuoti savo kojom. Dar ir šandien iš Rytų Vokietijos į Vakarų iškeliauja kasdien po 2-3 tūkstančiai darbingų žmonių, kas ardo visus ūkinius planus. Tada apsižiūrėta, kad pagal visas civilizuotų žmonių taisykles nedora

perpjauti kraštą pusiau, ar kaip kitaip. Kas gi gali priešintis jo susijungimui? Tiesa, Vokietija pralaimėjo karą. Sujungta ji padarė daug eibių savo kaimynams, todėl visai pateisinama ją įjungti į kokią nors saugumo sistemą (žiūr. Apžvalgą).

Ilgims svarstymams tačiau jau nebuvo laiko. Prasidėjo skubūs vizitai. Greitesniam sutarimui padėjo ir posėdžiaujanti Ottavos konferencija.

Kaip žinia, jau seniai tariamasi ir dėl konvencionalinių kariuomenių sumažinimo Centro Europoje. Šiems metams prasidėjus atrodė, kad bus sutarta Vokietijoje laikyti po 325,000 karių iš JAV ir Sovietijos. Prezidentas Bushas pasiūlė sumažinti tą skaičių po 195 tūkstančių, tačiau su sąlyga, kad JAV galėtų laikyti kitur (ne Vokietijoje) dar 30,000 karių – didesnę jų pusę D. Britanijoje. Gorbačiovas nesutiko.

Ottawoje Ševardnadze pašnibždėjo Valstybės Sekretoriui Baker į ausį, kad Gorbačiovas sutinka su amerikiečių reikalavimu.

Iš tikro tai buvo smulkmena su greitai besikeičiančia situacija Vokietijoje. Sovietai iš pradžių siūlė tą klausimą svarstyti tik keturių didžiųjų valstybių tarpe. Tam pritarė Prancūzija ir D. Britanija. JAV tačiau buvo pažiūros, kad žodis visų pirma priklauso vokiečiams.

Lietuva, tu man viena!

Valstybės d-tas pradėjo žaibo akciją įkalbėti Londoną ir Paryžių sutikti, kad visų pirma susitarti dėl susijungimo turi pačios Vokietijos ir

(Nukelta į 2 psl.)

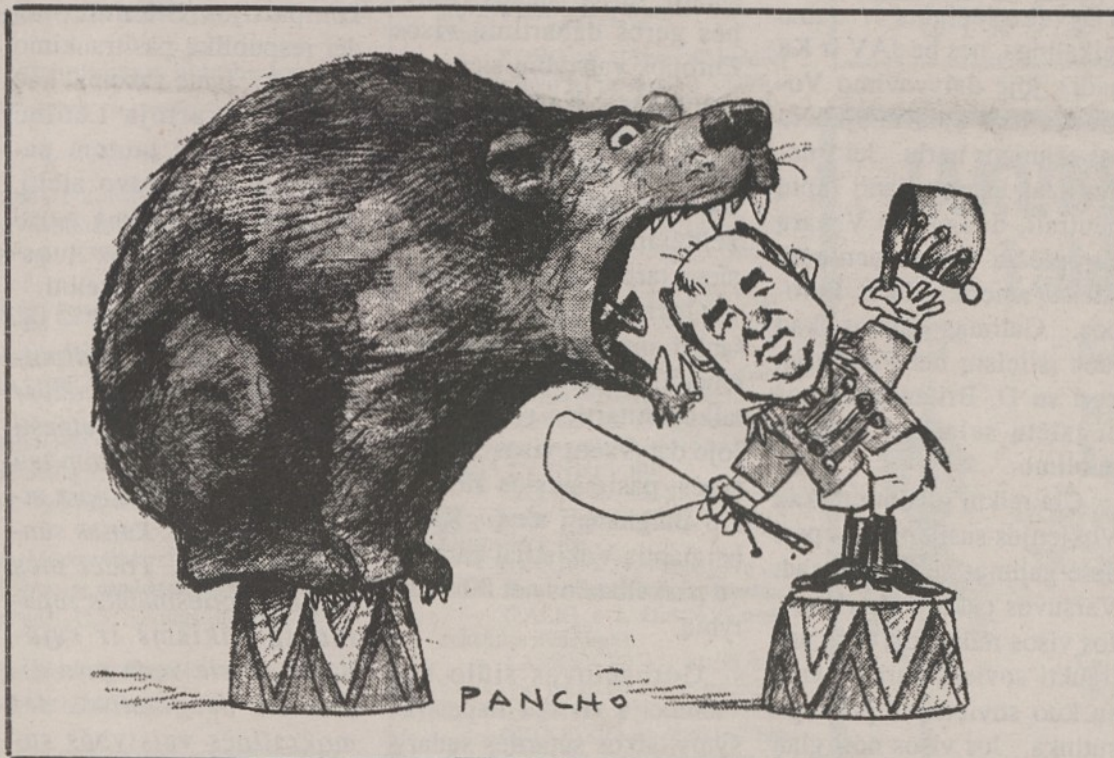
LIETUVOS DEPUTATAI MASKVOJE

Praėjusią savaitę Maskvoje susirinkus Aukščiausios Tarybos deputatams, Lietuvos delegacijos atstovas pro

fesorius Vaidotas Antanaitis deputatų plenumo posėdyje viešai perskaitė Lietuvos deputatų pareiškimą ir jį asmeniškai įteikė plenumo pirminkui Mihailui Gorbačioviui.

Pareiškime sakoma, kad Lietuva yra Sov. Sąjungos okupacijos auka, kad pagal tarptautinę teisę Lietuva yra nepriklausoma valstybė.

Lietuvos deputatai siūlė Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios tarybai pradėti pasitarti dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, šį klausimą įtraukti į plenumo sesijos darbotvarkę ir kad Lietuvos respublikos deputatai dalyvaus tik tuose Sov. Sąjungos posėdžiuose, kurie neapriboja Lietuvos suvereniteto. Mihailas Gorbačiovas Lietuvos deputatų pranešimą priėmė be komentarų.

Viena Vokietija! - Kas jos bijo, kas jos nori. - Gorbačiovo sąlygos išstojimui iš SSSR.

Niekas nesitikėjo, kad Vokietija, kurios padalinimą saugojo milžiniškos armijos, netrukus vėl bus viena valstybė. Nors Rytų Vokietija šiuo metu yra valdoma kaip viena valstybė, Vakarų Vokietija dalosi į keletą nevienodo dydžio valstybių su gana plačiomis teisėmis, panašiomis į JAV valstijų. Rytų Vokietija su 16 milijonų gyventojų gali įstoti į tą sąjungą kaip viena iš sąjunginių valstybių, arba padalinta į dvi, kaip buvo prieš karą: Saksonija ir Brandenburgas. Visa tai, žinoma, tik smulkmenos. Šiuo metu pagrindinė tiesa yra tokia, kad iš principo niekas nebesiprieštarauja Vokietijos susijungimui.

Ligšiolinį Vokietijos padalinimą saugojo dvi armijos, kurios ten nepriklausė: JAV ir Sovietijos. Teoriškai jos galėtų likti, nors tai nebūtų logiška. Sovietija sakosi galėsianti atitraukti savo kariuomenę iš savo buv. zonos, tačiau kartu pageidauja ir svetimų kariuomenių pasitraukimo iš Vakarų Vokietijos. Toji, kiek galima dabar spręsti, norėtų palikti NATO apsigynimo sąjungoje ir nuo 1992 m. dar glaudžiau įsijungti į Vakarų Europos ūkinę ir nuo to laiko politinę bendruomenę.

Žaibo greitumu...

(Atkelta iš 1 psl.)

tik po to karo nugalėtojai galės tartis su vokiečiais dėl saugumo klausimų.

Tai buvo vadinamas "2 plus 4" planas, su kuriuo, Washingtono spaudžiami, sutiko ne tik pranzūzai su britais, bet ir sovietai, suprasdami neturį kaip prieštarauti. Dalyvaudami pasitarimuose jie tačiau gali pabandyti įkalbėti Vokietiją pasiskelbti neutralia, nes sunku įsivaizduoti, kad susijungusioje Vokietijoje liktų dar atskiros okupacinės zonos.

Vokiečiai siūlo tą klausimą spręsti taip: Vokietija palieka NATO sąjungoje, tačiau NATO kariuomenė nebus siunčiama į buv. sovietų zoną.

Gorbačiovas į susitarimą skelbiantį komunikatą prašė neįrašyti kovo 18 d. numatytų vokiečių rinkimų kaip visų pasitarimų pradžios, bet paminėti, kad "dviejų plus keturi" diskusijose bus aptarti ir 'kaimynų saugumo klausimai', turint galvoje Lenkijos sienas.

L'Express

Sovietai tačiau, už sutikimą atitraukti savo kariuomenę iš Rytų Vokietijos, norėtų visos Vokietijos neutralumo. Vokiečių politikai galvoja, kad jie galėtų pasiūlyti tik Rytų Vokietijos palikimą demilitarizuota zona. Amerikiečiai tuo atveju liktų tik dabartinėje Vakarų Vokietijoje ir tai daugiau simboliškai. Kas iš viso tada liks iš NATO?

Atvirai kalbant, tą apsigynimo sąjungą steigiant NATO tikslas buvo apsaugoti Vakarų Europą nuo sovietų užmačių, įteisinti ten amerikiečių kariuomenės buvimą ir prižiūrėti vokiečius (... "keep the Russians out, the Americans in and the Germans down").

Pagal šią formulę NATO vakariečiams ir dabar reikalinga, nes be JAV ir Kanados joje dalyvavimo Vokietija liks dominuojančiu tos sąjungos nariu. Jei Bundesstaat Deutschland taptų neutrali, daugumas Vakarų europiečių vistiek nenorėtų išleisti amerikiečių iš Europos. Galimas daiktas, kad juos išleistų net Prancūzija, kuri su D. Britanija vienos negalėtų sulaukyti sovietų puolimo.

Čia reiktų prisiminti, kad Vokietijos susijungimas padarė galimas subyrėjus vad. Varšuvos pakto valstybėms. Jos visos reikalauja iš jų atitraukti sovietų kariuomenę, su kuo sovietai iš principo sutinka, Jos visos nori glaudesnių santykių su Vakarais

- kam sovietai irgi neprieštarauja. Gorbačiovas kalba apie vienus Europos namus.

Pagal The Economist / Los Angeles Times apklausinėjimą, Vokietijos susijungimui pritaria 61% amerikiečių, 45% prancūzų, 61% britų ir net 41% lenkų. Paskutiniųjų dauguma (61%) betgi prisibijo, kad Vokietija galėtų pasidaryti dominuojanti jėga Europoje. Tokia perspektyva mažai rūpi amerikiečiams (29%), daugiau britams ir prancūzams (po 50%0).

O kaip atrodo teisiškai? Pagal 1944 m. rugsėjo m. Londono protokolą trys Sąjungininkai nutarė Vokietiją laikyti jos 1937 m. sienose, bet padalintą į tris (vėliau keturias) zonas. 1945 m. birželio mėn. sąjungininkų Vokietijos kontrolės taryba paskelbė visų keturių did. valstybių bendrą Berlyno okupaciją ir pažadėjo susitarti dėl Vokietijos sienų.

1945 m. rugpiūčio mėn. Potsdame buvo sutarta Vokietijos nepadalinti, tačiau dalį jos į Rytus nuo Oderio-Neisses upių atiduoti laikinai Lenkijos administracijai. Tuo pačiu nutarimu šiaurinė Rytprūsių dalis perduota Sovietijos administracijai. 1971 m. keturios didžiosios valstybės sutarė, kad Vakarų Berlyno sektoriai nepriklauso Vakarų Vokietijai, bet bus tvarkomi atskirai.

1950 m. Rytų Vokietija pasirašė susitarimą su Lenkija, pagal kurį siena tarp abiejų valstybių eina nuo Swinemuendes pagal Oderio ir Neisses upes iki Čekoslovakijos sienos. Tas pat buvo konstatuota ir 1970 m. Vakarų Vokietijos-Lenkijos sutartyje. Pagal tų pačių metų V. Vokietijos - Sovietijos sutartį, susitariančios valstybės gerbs dabartinių visos Europos valstybių sienų integralumą. Kartu atsisakoma nuo pretenzijų į sienų pakeitimą net ateityje. Visos sienos skelbiamos nepažeidžiamomis, įskaitant ir sieną tarp abiejų Vokietijų.

Gorbačiovas siūlo sušaukti antrą Helsinkio konferenciją vis dar nepasirašytos taikos sutarties sudarymui. Joje dalyvautų visos 35 valstybės, pasirašiusios Helsinkio Baigiamąjį aktą. Karui baigiantis Vokietijai karą buvo paskelbusios net 80 valstybių.

Gorbačiovas siūlo suferenciją vis dar nepasirašytos taikos sutarties sudarymui. Joje dalyvautų visos

■ Iš kitos pusės

Spauda - visuomeninio gyvenimo veidrodys. Su tokia mintimi žiūrint į Vilniaus RESPUBLIKĄ, ji atrodo suskilusi. Kiekvienas straipsnelis, kad ir mažiausias, yra joje įrėmintas. Tai nėra naujas išradimas. Vadina ma 'bulvarinė' spauda, jau labai senai taip laužoma. Mes, nors sekame Vakarų madas, dažniausia vėluojame. Už tat pradžioje RESPUBLIKĄ laikėme 'bulvariniu', o ATGIMIMĄ 'rimtu'. Šiais metais tačiau ir 'rimtasis' pradėjo visus rašinius įrėminti. Š.m. ATGIMIMO 2-me Nr. pasirodė toks įrėmintas pareiškimas:

NEMELUOK, "RESPUBLIKA"! Š.m. sausio 6 d.

"Respublika" paskelbė ištraukas iš TSRS liaudies deputatų susitikimo su M. Gorbačiovu įrašo. Į mano lūpas tame tekste įdėtas toks savęs apibūdinimas: "Kaip nepartinis bolševikas noriu ..." Tai netiesa ir nesąmonė, jei ne dar kas nors, nes tokių sąvokų apskritai nevartoju ... Pasirašė Vytautas Landsbergis.

Kitame taip pat įrėmintame pareiškime deputatas H. Antanavičius skundžiasi ne tik jo minčių iškraipymu, bet ir nutylėjimu A. Čekuolio pasiūlymo sutikti M. Gorbačiovą Vilniuje 'taip kaip mes mokame' su gėlių girliandomis, giesmėmis, šaukiant 'Gorby, Gorby'.

O sausio 17 d. RESPUBLIKA pirmame psl. mažam lopinėlyje ant tamsesnio fono reklamuoja, kad į jos klausimus 2 psl. atsako LPS iniciatyvinės grupės, LKP CK narys Algimantas Čekuolis. Jo atsakymas iš tikro trumputis:

Nesinori atsakinėti į tuos klausimus, kol tokia politškai 'neaiški' Jūsų vadovybė. Laikraštyje aiškus puolimas prieš progresyvius komunistus. Aš nenoriu gadinti sau nuotaikos ir pats RESPUBLIKOS neskaityti. Bet man patinka, kad po RESPUBLIKOS rašinių daugiau žmonių skaito GIMTĄ-JĮ KRAŠTĄ.

To spaudos organo visi straipsniai irgi įrėminti. Gal tai privatinės nuosavybės gražinimo pasveikimas? Kaip ten būtų, čia mūsų pateiktos visuomeninio gyvenimo veidrodžio skeveldros kalba už dar vieną reiškinį - nenorą būti kaip nors susietam su komunizmu. Tokia dabar mada. (vm)

35 valstybės, pasirašiusios Helsinkio Baigiamąjį aktą. Karui baigiantis Vokietijai karą buvo paskelbusios net 80 valstybių.

Artimiausiu laiku numatomi beveik nuolatiniai pasitarimai tarp Bonnos, Washingtono, Paryžiaus ir Maskvos, kaip suderinti visų interesus, išplaukiančius iš Vokietijos susijungimo fakto. Sunku tikėtis bendro karo sąjungininkų fronto atstatymo, kas leidžia vokiečiams laviruoti. Daug kas priklauso nuo Sovietijos 'sveikatos stovio'. Kol kas Washingtonas derasi su Maksva dėl abipusio kariuomenių Vokietijoje sumažinimo, tarytum nieko nebūtų atsitikę.

TASS pagaliau paskelbė kompartijos CK nutarimą dėl respublikų pasitraukimo iš SSSR. Jame sakoma, kad partija pakartoja Lenino principą leisti tautom pačiom apspręsti savo ateitį, įskaitant ir išstojimą pagal įstatymo numatytus nuostatus, kurie nėra paskelbti.

"Tuo pačiu laiku" - sakoma ten pat, - "susilpninimas ir nutraukimas dabar veikiančių ryšių gali atnešti neigiamų pasekų visom tautom, jau nekalbant apie atskirus piliečius, kurias sunku numatyti. Todėl mes ryžtingai priešinamės separatistų šukiams ir sąjūdžiam, kurie veda prie didžiosios daugtautinės demokratinės valstybės sugriuvimo."

KGB paskelbė, kad Stalino laikais buvo sušaudyta 786,000 žmonės ir įkalinti 3,778,234.

Garsaus straipsnio apie Gorbačiovo reformų nepasiekimą, jei neišvaikys kompartijos, autorius 'Z' pasirodė esąs Kalifornijoje, Berkeley universiteto rusų istorijos profesorius Martin E. Malia. Jis atsisakė 'prisipažinti', tačiau pareiškė apgailėstą, kad kai PRAVDA tą straipsnį rimtai analizavo, amerikiečių spauda daugiau stengėsi atspėti tik autorių.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES & LPN's To work & live in a small congenial community. Colin Anderson Center has immediate openings for registered nurses & LPN's for all shifts. Apply, call or write to:

Ghislaine Douglas
Colin Anderson Center, P.O. Box 106
St. Marys, W. Virginia 26170
304-684-2441 EOE

(3-22)

GRINDERS

GARDNER
DOUBLE
DISK
GRINDER
OPERATOR

Apply in person
UNIVERSAL GRINDING
1234 W. 78th
Cleveland, OH 44102

(7-9)

OPPORTUNITY FOR SCREW MACHINE OPERATORS Be able to set up. Brown & Sharpe Experienced only Blue Cross, Vacation & Pension Plan MOODY MACHINE PRODUCTS, INC. 141 Carolina Ave. • Providence, RI 02905 Tel. (401) 941-5130

(40-53)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 1614

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.**Lietuva dėmesio centre**

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo 72-ųjų metų sukaktis, kraštui dar vis tebesant pavergtam, šiais metais jau igavo tarptautinę charakteristiką, nebebuvo vien tikrai 'vilties' ženklu. Demokratine banga besikeičianti politinė padėtis Pabaltijyje privertė ir laisvąjį pasaulį atkreipti rimtą dėmesį į principinės tiesos ir teisės neatsisakančias tautas, realiai pažiūrėti į esamą padėtį. Jau yra daug lengviau gauti - jei ir ne pilną atsaką, tai tikrai bent pilną dėmesį į keliamus klausimus ieškant atsakymo.

Tokių pavyzdžių gali būti vasario pradžioje Kongreso atstovės Mary Rose O'Carroll, po specialios kelionės į Rytų Europą, praves tas Kongresinis apklausinėjimas dviejų dienų sesijoje Clevelande, sudarant sąlygas oficialiam tautinių grupių atstovų pasisakymams, ieškant konkrečių būdų, kaip išnaudoti esančią ir besikeičiančią padėtį ne vien politinės krypties skatinimui, bet ir užtikrinimui jos stabilumo ekonominio pagrindo sudarymu.

Naujoje situacijoje yra nepakeičiama buvimas susipažinus su visomis esamomis ir atsirandančiomis galimybėmis oficialiai valstybi nei paramai pavergtiesiems kraštams įvairiose formose. Lygiai taip pat yra svarbu, kad turimos informacijos ne pasilikėtų tik kelių asmenų ar grupės apimtyje.

Čia vėl susiduriame su bendro darbo ir pagrindinio informacijų šaltinio reikalu, kuris būtų virš visų asmeninių ar srovinių interesų, kuo iš tikro dar vis negalime pasidžiaugti.

Visapusiškai pajėgi jauniesnioji karta - minėtoje sesijoje labai gražiai reprezentavusi Lietuvos reikalus, - čia gali tikrai sužibėti ir išvengti tų klaidų, kuriomis buvo kaltinama vyresnioji karta. Turėdama puikias sąlygas priėti, pasiekti, klausti ir atsakyti, ji gali pilnai apjungti mūsų turimus

visapusiškus išteklius bendrame reikale. Ne tik apjungti, bet ir priimti vadovavimo atsakomybę, nesiribojant vien savo pačių pajėgumu. Išlaikymas pastovios ir sistemingos veiklos - ne ribojantis, bet įtraukiantis į darbą visus pajėgius tautiečius, kaip ir draugus bei bičiulius - yra mūsų siekio sėkmės gyvybinė sąlyga.

Lietuvoje...**Vitalius Zaikauskas**

* KAUNE atidengtas ir pašventintas "Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklas." Pašventino kardinolas Vincentas Sladkevičius. Atidengti garbė suteikta Lietuvos Karo Invalidų Sąjungos pirmininkui - aviacijos kapitoniui Simonui Stanevičiui.

Kardinolas savo kalboje pasakė, kad negalima sveikinti su nepriklausomybės diena, nes jos dar neturima, o tik trokštama, siekiama, reikalaujama. Nuo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kalbėjo jos valdybos vicepirmininkas Algimantas Gureckas, nuo JAV LB - Antanas Razma, nuo Kanados LB - Rita Baltakytė.

Po atidarymo ceremonijos, Jaunalietai rinko okup. armijos karinius bilietus ir prirašymo liudijimus. Surinkta apie tūkstantis.

* PAGARBINTA su niokota tautos šventovė - Prisikėlimo bažnyčia. Tamsoje, prieš pat laikrodžiam išmušant Naują rytą, dvyliką valandą nakties skamba Laisvės varpas.

* "KAUNO TIESA" jau nebe miesto LKP ir miesto vykdomojo komiteto organas, o Nepriklausomas laikraštis.

* UTENOJE įvyko Lietuvos gamybininkų konferencija. Buvo aptariami miesto ir rajono ekologiniai klausimai.

* PANEVĖŽIO centrinė je bibliotekoje atidaryta buvusių pagrindinių knygų paroda.

* KAUNE atsikūrė Lietuvos Šaulių sąjunga. Išrinkta taryba. Dalyvavo svečių iš užsienio.

* IŠĖJO naujas "Atgimimo" ir "Gimtojo krašto" bendras laikraštis anglų kalba "THE LITHUANIAN REVIEW". Vyriausioji redaktorė Carla Gruodis, pavaduotojai - Darius Čuplinskas ir Edward Tuskenis. Tiražas - 50 tūkstančių. Prenumeruojamas.

* VILNIUJE, Etnografijos muziejuje atidaryta pirmoji bendra šio muziejaus ir Lituistikos tyrimo ir studijų centro Chicagoje paroda, skirta vasario 16 signatarui Aleksandrui Stulginskui, jo 105-osioms gimimo metinėms. Parodoje - asmeniniai daiktai, dokumentai, laiškai. Parodos atidaryme dalyvavo ir šio centro pirmininkas Jonas Račkauskas. Parodoje atspindima ne tik ši didelė asmenybė, bet ir Lietuvos valstybės istorija.

* KRETINGOJE atidengtas R. ANTINIO (tėvo) sukurtas Nepriklausomybės paminklas. Dalyvavo jo sūnus Robertas, taip pat skulptorius, ir Antanas Terleckas.

* ONUŠKYJE atidengtas Nepriklausomybės paminklas.

* MITINGAI Nepriklausomybės dienai paminėti vyko visuose didesniuose Lietuvos miestuose.

* VILNIUJE įvyko nepriklausomybės sąjungos konferencija. Į šią sąjungą įeina Lietuvos Tautininkų sąjunga, Lietuvos Laisvės Lyga, Lietuvos Helsinkio grupė, "Jaunoji Lietuva", Lietuvos krikščionių demokratų sąjunga, Lietuvos demokratų partija, Politinių kalinių gelbėjimo grupė. Išrinkta taryba - nuo kiekvienos organizacijos po 4 atstovus ir sekretoriatus - po 1 atstovą. Sekretoriato pirmininku išrinktas Viktoras Petkus, vicepirmininku Darius Gruzdis iš "Jaunosios Lietuvos".

* ALYTUJE, vasario 13 d. prie tilto per Nemuną, atidengta memorialinė lenta Respublikos karininko Antano Juozapavičiaus atminimui įamžinti.

* VASARIO 17 dieną įvyko Lietuvos Katalikų Mokslo akademijos Konferencija.

* SUGRAŽINTAS VYTAUTO DIDŽIOJO KARO MUZIEJAUS pavadinimas.

* VASARIO 24 DIENĄ rinkimai į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą.

THE WHITE HOUSE

Office of the Press Secretary

For Immediate Release

February 16, 1990

LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY, 1990

BY THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA

A PROCLAMATION

The birth of a nation is a momentous event that inscribes a people's name forever in the annals of history, motivating and inspiring those who live under its banner and ideals. Seventy-two years ago, on February 16, 1918, the people of Lithuania realized their long-denied dream of independence. The free Republic of Lithuania prospered until the tragic events of 1940 -- when Soviet troops invaded and occupied the country as a result of the infamous Molotov-Ribbentrop Pact signed just 1 year before.

Lithuania's struggle for liberty, and that of its neighbors in Estonia and Latvia, served as an inspiration to many who saw the collapse of old empires as a harbinger of peace and freedom for Europe. Later, when these heartfelt aspirations were crushed by totalitarian aggression, freedom-loving men and women around the world were rightfully outraged.

The ongoing Baltic dilemma remains an unresolved legacy of the Stalin era. However, the democratic reawakening in Lithuania offers hope that popular aspirations for political, economic, and social justice will be realized.

The brave men and women of Lithuania began to pursue just and noble goals on the 16th of February, 1918. We reaffirm our support and admiration for the Lithuanian people as we recall the significance of that date today -- the 72nd anniversary of Lithuanian independence.

In recognition of the aspirations of freedom-loving people in all nations, the Congress, by House Joint Resolution 149, has designated February 16, 1990, as "Lithuanian Independence Day" and has authorized and requested the President to issue a proclamation in observance of this day.

NOW, THEREFORE, I, GEORGE BUSH, President of the United States of America, do hereby proclaim February 16, 1990, as Lithuanian Independence Day. I call upon the people of the United States to observe this day with appropriate ceremonies and activities in reaffirmation of their devotion to the principles of democracy and freedom throughout the world.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this sixteenth day of February, in the year of our Lord nineteen hundred and ninety, and of the Independence of the United States of America the two hundred and fourteenth.

GEORGE BUSH

JAV prezidento George Bush 1990 m. vasario 16 d. pasirašyta proklamacija, skelbianti Lithuanian Independence Day, 1990.

■ laiškai Dirvai

'KASOS' PRANEŠIMAS

Lietuvių visuomenės sluogsnuose dar vis tenka išgirsti pastabų bei priekaištų dėl Vytauto Vebeliūno rolės "Kasos" kredito kooperatyve. Yra nuomonių, kad Vebeliūnas tebevaldo "Kasą", arba kad "Litas" ir "Kasa" yra ta pati organizacija. Šių klaidingų spėliojimų atitaisyti ir teisingam padėties apibūdinimui, "Kasos" vadovybė nutarė lietuvių spaudai pateikti šį paaiškinimą.

Lietuvių kredito unijos idėja buvo kilusi iš kai kurių "Lito" bendrovės direktorių, o turint omeny ilgametį ir sėkmingą Kanados lietuvių kredito kooperatyvų gyvavimą, ši idėja buvo priimta ir daugelio kitų asmenų, kurie įžiūrėjo pozityvią lietuviško bankelio naudą lietuvių visuomenei. Tokiu būdu 1980 metais New Yorke buvo įkurta "Kasos" kredito unija ir su daryta pirmoji direktorių taryba. V. Vebeliūnas buvo išrinktas tarybos pirmininku.

Dėka gyvos reklamos, direktorių ir tarnautojų pasiūlymų bei mokamų aukštų dividendų, "Kasa" ėmė lietuvių taupytojų pasitikėjimą ir sparčiai augo narių bei indėlių skaičiais. Kai kuriais atžvilgiais tačiau "Kasos" augimas buvo nenormalus, ypač kad didžiausios paskolos atėdavo iš Vebeliūno vadovaujamos "Lito" bendrovės partnerių bei investorių. Federalinės valdžios kredito unijų inspektoriai tame įžiūrėjo riziką ir prasilenkimą su reguliacijomis. Be to, Vebeliūno vadovavimas abiejom

organizacijom sudarė nepageidaujamą interesų konfliktą.

To pasėkoje 1987 metų kovo 15 jis pasitraukė iš pirmininko pozicijos ir, inspektoriams reikalaujant, tų pačių metų liepos 13 visiškai atsistatydino iš "Kasos" tarybos sąstato. Nuo tos datos jis daugiau nėra "Kasos" vadovybėje ir "Kasai" neatstovauja. Tuo būdu bet kokie raštiški ar žodiniai pareiškimai, kad Vebeliūnas turi ką nors bendro su "Kasos" vadovavimu, arba kad "Kasa" ir "Litas" yra tos pačiose rankose, yra neteisingi.

Vebeliūno vadovavimo metu ir jo nurodymais išduotos "Lito" partnerystės paskolos tačiau nėra laiku apmokamos. Federalinių kredito unijų inspektorių parėdymu yra reikalaujama, kad paskolinę asmenys arba jų garantuotojai paskolas apmokėtų tvarkingai pagal NCUA reguliacijas. Taip pat pagal reguliacijas dalis "Kasos" pajamų yra padedama į specialų paskolų rezervą ir jokių biznio paskolų "Litui" ar kitom Vebeliūno kontroliuojamom organizacijom nėra išduodama.

Dabartinė "Kasos" vadovybė deda ir dės visas legalias pastangas, kad prieš keletą metų išduotos ir pavėluotai mokamos paskolos būtų apmokėtos laiku ir kad visi kiti federaliniai nuostatai būtų vykdomi.

Ta pačia proga direktorių taryba pabrėžia, kad "Kasos" indėlininkų santaupos,

DĖL ALGIO RUKŠĖNO POKALBIO

Norėčiau pasisakyti dėl Algio Rukšėno su radijo atstovu pokalbio, kurio tekstą Dirva talpino šių metų vasario 1 dienos laidoje.

Kaipo tuo klausimu jau seniai rašęs ir kalbėjęs lietuviams, ir amerikiečiams apskritai, buvau maloniai nustebintas pagrindine Algio Rukšėno mintimi svarstant JAV politikos Lietuvos klausimu žodžių ir veiksmų skirtumą. Bent vieno mūsų jaunesniosios kartos veikėjo nesibijojimas apie tai tiesą pasakyti. Juo greičiau ir juo daugiau mūsų veikėjų nusikratys politinių iliuzijų, juo geriau sugebėsime pasirinkti daug paveiklesnį kelią kovojančiai tautai padėti.

Gėdingą veidmainystę jau seniai kėlė aikštėn daugelis žymių amerikiečių. "The Eleventh Hour" knygos autorius Lewis W. Walt (Marinų Ats. Generolas) jau 1979 m. rašė:

"Mažiausiai nuo 1945 m. esama dviejų Amerikos

kaip ir visada, yra federalinės NCUA agentūros apdraustos ir "Kasos" interesai yra įstatymiškai apsaugoti. Gi "Kasos" 84 milijonų dolerių bruto aktyvas ir atitinkamas rezervų fondas sudaro tvirtą pagrindą tolimesniam lietuvių kredito unijos augimui.

KASOS Direktorių Taryba.

Gerb. Redaktoriau,

Norėčiau pareikšti keletą kritinių mano asmeninių pastabų dėl š.m. sausio mėn. 24 d. 4-ame "Dirvos" numeryje 7-ame psl. patalpinto straipsnio "Litas dalyvauja ekonominiame Lietuvos atgimime".

Šis straipsnis, manau, kiekvienam lietuviui, bent kiek gerbiančiam savo tautinius jausmus, negali nesukelti teisėto pasipiktinimo.

Lietuvos atgimimas ir Lietuvos nepriklausomybė – tai sąvokos, kurios išreiškia mūsų taip puoselėtas ir branginamas idėjas, šiandien pradedamas realiai įgyvendinti Tėvynėje. Tad, nejaugi galima ramiai priimti Jūsų laikraštyje išspausdintą aukščiau minėtą Lito Bendrovės komercinių akcijų pardavinėjimo skelbimą, parašytą straipsnio forma savanaudiškai "persaldintais" sentimentais...

Nenorėčiau manyti, kad redaktorius nesugeba išvėgti tokių "straipsnių" negarbingo dviveidiškumo.

Albinas Markevičius
Santa Monica, Ca.

Red. Šis Lito straipsnis buvo atspausdintas ne tik Dirvoje, bet ir kituose laikraščiuose.

politikų – viena vieša, kita neminama. Viešoji politika reiškia tradicinius idealus, kuriai mes visi tikime – žmonių teisę būti laisvais, teisę apsiginti, taiką per stiprumą, nusistatymas prieš komunizmą. Neminimoji politika išreiškia galvosena tų patarėjų, kurie į taigojo kiekvieną Amerikos prezidentą: prispaustųjų žmonių pardavimas, vienšališki žingsniai link nusiginklavimo ir susitaikymas ("accommodation") su komunizmu."

Kas yra tie, kurie įtaigoja prisitaikymo ir išdavimo politiką? Konservatyvus valstybės vyras Sen. Barry M. Goldwater savo knygos "With No Apologies" skyriuje "Nerinktieji Valdovai" tais pat 1979 m. kaltinančiu pirštu rodė į privačius internacionalistų klubus – Council On Foreign Relations (CFR) ir Trilateral Commission (TC). Įdomu, jog tie klubai kartais užkliūva ir vienam – kitam "liberalui". Prieš 10 metų, Senatui besvarstant Panamos Kanalo atidavimo sutartį, gan "liberalus" kolumnistas Nicholas von Hoffman pranašavo, jog sutartis būsianti Senato patvirtinta. Kodėl?

"... kadangi grupės, kurios kontroliuoja Amerikos užsienio politiką – Council On Foreign Relations, Trilateral Commission, liberalai internacionalistai, Amerikos aukštosios klasės kosmopolitinės sekcijos, žmonės, kurie yra kontroliavę užsienio reikalus jau ilgą laiką – pritaria jai."

Kaip labai svarbus yra Sovietų imperijos išlaikymas toms internacionalistų grupėms, ir kaip toli jos pasiryžę stumti JAV prieš jos pačios interesus? Įdomu, kad A. Rukšėnas jau prieš penkiolika metų girdėjęs iš aukšto JAV pareigūno, jog "Nėra Amerikos interesas matyti Sovietų Sąjungos sužlugimą." Tai paskaitęs, ėmiau sklaidyti "Šamokslas Prieš Žmoniją" knygą, kad prisiminus, kas tuo klausimu buvo mano rašyta prieš 24 metus. Skyriuje "Kairieji ar dešinieji"? užtikau dešiniojo kolumnisto Paul Scott pranešimą apie Nixono – Kissingerio Baltųjų Rūmų seminarą užsienio politikos klausimais, kurs buvo su ruoštas įvairių žvalgybos pareigūnų informavimui. Tai įvyko tuoj po kruvinai numalšintų lenkų darbininkų riausių Danzige. Vyriausybė štai kaip atsakė į paklausimą – ką JAV vyriausybė darytų tuo atveju, jei ateityje Lenkijos darbininkų streikai privestų prie komunistinės vyriausybės sužlugimo: "Mes padėtumėm rusams pastatyti

naują komunistinę vyriausybę. Jeigu norime atsiekti taikos ištisai kartai (generation of peace), mums reikia pastovumo už Geležinės Uždangos." Tos pat knygos 76 psl. cituojamas panašus State Departmento pareiškimas dėl 1956 metų vengrų sukilimo.

Ar tai atstovauja kurios nors vienos politinės partijos pažiūrą? Patefono plokštelių rinkinyje turiu žymaus spaudos leidėjo ir žurnalisto Tom Anderson, 1962 m. Chicagoje pasakytą kalbą apie JAV politiką. Kalbos pavadinimas – "Bypartisan Treason" – "Dvipartinė išdavystė"... Neseniai mums žinomas pavergtųjų tautų teisės į laisvę gynėjas kolumnistas ir TV asmenybė Patrick Buchanan, išdrįsęs net keletą kartų pasisakyti prieš OSI, nepabijojo THE WASHINGTON TIMES skiltyje pasisakyti ir prieš JAV valdantįjį elitą. Jo nuomone, nesą nei dešimt centų skirtumo "tarp Trilateralistų Demokratų ir Council On Foreign Relations Respublikonų." JAV etnikams belieka iš viso to padaryti išvadą ir paklausti 1974 m. jiems duoto JAV atsargos generolo ir rašytojo Thomas A. Lane patarimo atsikabinti nuo partinės priejuostės raiščių ir padėti kitiems amerikiečiams pakeisti JAV užsienio politiką.

Vilius Bražėnas

Bonita Springs, Fl.

MANAGEMENT

EXTRUSION COMPOUNDING

Manufacturer of sound damping products seeks an aggressive, problem-solving Assistant Manager who will run the day-to-day operations in extrusion and compounding. The incumbent reports to the department manager. 5 yrs experience in sheet extrusion processes including highly filled EVA co-polymer systems is required. Experience with continuous compounding processes is a plus. The successful candidate will be familiar with and have a working knowledge of SPC and have excellent supervisory skills. Good interpersonal relationships and communications skills, both written and verbal are necessary.

We offer a competitive salary, a comprehensive benefits package and a challenging, demanding working environment.

If you are a "hands-on", innovative and energetic manager who measures up to these requirements, send in confidence your resume and salary requirements to:

Manager, Human Resources

Moore Plastics

12801 Coit Rd.

Cleveland, Ohio 44108

EOE/M/F/H

MECHANIC/Elevator. Expanding, established company located in sunny Orlando, FL, seeks professional mechanics experienced in troubleshooting various controls.

Also seeks maintenance supervisor knowledgeable in all areas of elevator service with supervisory experience. Excellent wages/benefits based on experience. Forward resume with cover letter to:

Director of Personnel

General Elevator

Sales and Service Inc.

10801 Satelight Blvd.

Orlando, FL 32821

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos tarybos suvažiavimo, vykusio 1989 m. gruodžio 19 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, priimti.

NUTARIMAI – REZOLIUCIJOS.

1. A. L. T. SĄJUNGOS NUSISTATYMAS DABARTINIŲ OKUPUOTOS LIETUVOS ĮVYKIŲ EIGOJE.

Visa organizuota tautininkija išeivijoje yra už pilną nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą, demokratinius pamatus sutvarkytą, su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirtą nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

2. SKYRIŲ VEIKLOS SUAKTYVINIMAS.

Dėkojame pranešėjams Rūtai Sakienai ir Albertui Misiūnui už pranešimus, kaip suaktyvinti skyrių veiklą, tuo stiprinant A. L. Tautinę Sąjungą.

3. TAUTINĖS MINTIES SPAUDOS REIKALAI.

A. L. T. Sąjungos tarybos suvažiavimas kviečia Dirvos redaktorių Vytautą Gedgaudą ir toliau tęsti Dirvos redagavimą.

4. TAUTINĖS KULTŪROS FONDAS.

A. L. T. Sąjungos taryba sveikina Tautinės Kultūros Fondo steigimo iniciatorių darbą baigiant ir tvarkant Fondo įteisinimą. Kviečia visuomenę tą fondą remti.

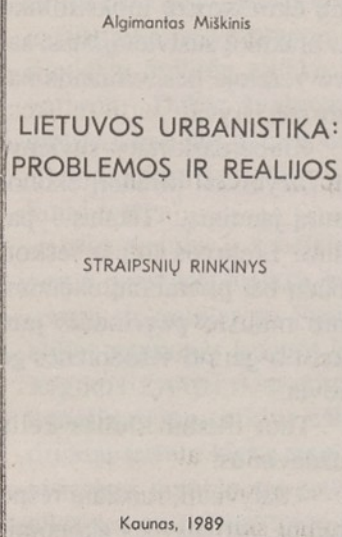
Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos tarybos suvažiavimas dėkoja A. L. T. Sąjungos pirmininkui Dr. Leonui Kriaučeliūnui už tarybos suvažiavimo sukvietimą, dėkoja suvažiavimui pirmininkavusiems, pranešėjams ir visiems suvažiavimo dalyviams.

Rezoliucijų komisija: Vytautas Abraitis, Emilija Čekienė, Dr. Paulius Švarcas ir Alfa Šukys.

Lietuvos miestų dabartis ir ateitis

Jurgis Gimbutas

Susipažinkime su nauju ALGIMANTO MIŠKINIO veikalu "Lietuvos urbanistika: problemos ir realijos", straipsnių rinkinys, Kaunas, 1989. Spausdino Lietuvos Statybos ir architektūros mokslinio tyrimo instituto rotaprintas, 300 psl., tiražas 100 egz. (vienas šimtas). Autorius – minėtojo instituto urbanistikos sekretoriaus vedėjas, "Lietuvos urbanistikos paminklų" dvylikos tomų autorius, dažnas spaudos bendradarbis. Architektas A. Miškinis nagrinėja urbanistines problemas ir pateikia savo siūlymus ne tik iš mokslinės – teorinės nuostatos, bet ir praktiškai, realiai. Pagal 1971 metų nutarimą, Lietuvos Kultūros ministerija ir Statybos reikalų komitetas pavedė Miškinui stebėti ir kontroliuoti visų 62 miestų bei miestelių, kurie yra įrašyti į urbanistikos paminklų sąrašą, formavimą. Dėl to ir iš idealistinio atsidėjimo profesijai per visus Miškinio straipsnius, sudėtus šion knygon, veržiasi reikalavimai išsaugoti, nesudarkyti, pagražinti tėvynės miestus. Dėl to autoriui teko ne kartą susikirsti su biurokratais ar kitaip manančiais oponentais posėdžiuose ir spaudoje. Algimantas Miškinis jau įėjo Lietuvos istorijon, kaip Lietuvos miestų savitumo išlaikymo ir racionalaus plėtimo vėliavnešys. Ne veltui jis šimet išrinktas į Lietuvos kultūros fondo prezidiumą rūpintis kaip tik urbanistiniais paminklais.

Įdomi yra nagrinėjamosios knygos sandara ir straipsnių atranka. Trumpame autoriaus žodyje skaitome: "Pirmenybė atiduota probleminei, diskusinei ir nepradarusiai aktualumo medžia-

gai. Atsisakyta vien istorinei urbanistinei miestų ir miestelių raidai skirtų straipsnių /.../ Atrinktieji straipsniai be iliustracijų (tai nulėmė šios knygelės spausdinimo pobūdis) buvo perkelti nekeičiant anksčiau išspausdintojo teksto, nors jis daugeliu atvejų įvairiu mastu neatitinka autoriaus rankraščių tekstą. Taip pasidarė dėl to, kad įteikus redakcijoms rankraščius, jie dažnokai būdavo trumpinami, kai kada koreguojami ar net papildomi /.../ kad neprieštarautų /.../ stagnacijos periodo mąstymo stereotipams." Reiškia, kaip visa spauda, taip ir profesionalūs urbanistikos straipsniai buvo cenzūruojami. Autorius Miškinis nutarė dėti į rinkinį tokius straipsnius, kokie jie savo laiku buvo išspausdinti, norėdamas išlaikyti "istoriškumo dvasią". Jo rankraščiai saugojami archyve. Knygon sudėta 60 straipsnių iš nemokslinės periodikos, paskelbtų per 30 su viršum metų. Tai tik maža Miškinio straipsnių dalis, nes jo bibliografija iki 1989 metų vidurio parodo jį paskelbus 918 publikacijas, įskaitant str. enciklopedijose ir knygas bei brošiūras.

Knyga suskirstyta tematiškai nuo bendriausių klausimų iki paskirų miestų. Bendrieji urbanistikos klausimai nagrinėjami septyniuose straipsniuose. Vedamoji gija – Lietuvos miestų savitumas, kuo jis pasireiškia, kaip jį išlaikyti ir kaip projektuoti ateičiai. Pasisakoma prieš suniveljavimą tipiškais pastatais, prieš senamiesčių autentiškumo sudarkymą. Dar 1987 metais Miškinis rašė, kad "nauja architektūra Tarybų Lietuvos miestuose ir miesteliuose buvo kuriama visai nepaisant arba menkai atsižvelgiant į tą aplinką, kurioje ji turėjo atsirasti". Sekanti tema "Kaimo gyvenvietės ir miesteliai" pradėdama straipsniu iš "Švyturio" žurnalo 1967 metais. Pora citatų pasako esmę: "Praktiцизм акиплёшиškai skverbiasi į kaimą, nors visi jį smerkiame. /.../ Mes privalome perimti iš savo tėvų ir protėvių mokėjimą sumaniai prisitaikyti prie gamtos ir kuo geriau panaudoti ją buičiai gražinti." Rašyta prieš 23 metus persitvarkymo sąjūdžio dvasioje. Pasisakė prieš daugiaaukš-

Klaipėdos senamiestis.

R. Urbono nuotr.

čius gyvenamuosius namus kaime, o už vienbučius sodybinius namus. Pagaliau tuo keliu ir nueita.

Kituose knygos skyriuose Algimantas Miškinis nagrinėja urbanistikos paminklų apsaugos ir jų rekonstravimo reikalus, Kauno, Trakų, Šiaulių, Klaipėdos, Kėdainių, Panevėžio, Ukmergės, Kretingos griovimo, atstatymo, plėtimo, planavimo klausimus. Berods 10 straipsnių paskelbti jau po 1988 metų vasaros laisvesnėje persitvarkymo spaudoje. Kas skaitydavo "Kultūros barus", pastebėjo architekto A. Miškinio straipsnių seriją "Epochos eina gatve". Mūsų nagrinėjama knyga užbaigiama keturiais to ciklo straipsniais apie Alytų, Jurbarką, Telšius, Uteną. Iš tikrųjų gaila, kad dėl visokios stokos knyga ne iliustruota ir spaudos technika prasta. Mes vadiname tokį mašinraštinį leidinį "rankraščio teisėmis" ir lauktume jį išspausdinant didesniu tiražu su iliustracijomis. Gerai, kad buvo išnaudota nors tokia ribota galimybė ištraukti iš greit nykstančių laikraščių daug labai vertingos medžiagos Lietuvos urbanistikai.

Apie autorių Algimantą Miškinį randame bostoniškės "Lietuvių enciklopedijos" 37-me tome (1985 metų) daugiau, negu buvo "tarybinėse" enciklopedijose. Čia trumpai peržvelgtosios Miškinio knygos pabaigoje įdėta jo spausdintų darbų bibliografijos tąsa už 1982 – 1989 metus, pozicijų nr. 483–918. Iš tos gausybės publikacijų 302 paskelbtos LTE 9 – 12 tomuose ir TLE 1 – 4 tomuose. Tai vis moksliškai kondensuota informacija apie visus Lietuvos miestus ir miestelius. Praėjusiųjų metų "Dirvos" rugpjūčio 10 dienos lai-

Iš 'nežinomybės' grįžo Aleksandras Merkelis

Praeitais metais Vagos leidykla Vilniuje fotografiniu būdu perspausdino Aleksandro Merklio knygą – Juozas Tumas Vaižgantas. Tai trečia laida. Pirmoji išleista 1934 m. Kaune, antroji 1955 m. Amerikoje.

Trečiajai laidai įvadinių žodžių parašė Aleksandras Krasnovas. Jis paliečia okupacijos laikotarpį, kai buvo stengiamasi sumenkinti Lietuvos respublikos istoriją. Žvelgia į šių dienų atgimtančios tautos pastangas susirasti vertybes, kurias bandyta tautai atimti. Mini A. Šapokos istorijos ir kitų knygų perspausdinimą. Rašo: "Atidžiau išsižiūrėję į to laikotarpio kultūros panoramą, pamatysime, kad joje garbinga vieta priklauso literatūros mokslui, pirmiausia žymių rašytojų, tautinio atgimimo pradininkų, biografijoms".

Pamini A. Krasnovas, jog tarybiniais metais išleistos dvi monografijos apie Vaižgantą – 1982 m. A. Vaitiekūnienės "Vaižgantas" ir 1987 m. A. Radzevičiaus "Vaižgantas lietuvių prozos kryžkelėse". Tad kodėl nuspręsta perspausdinti A. Merklio knygą? Patsai įžangininkas klausia ir atsako:

"Pirmiausia todėl, kad A. Merklio knyga parašyta gra-

doje A. Miškinis pasiūlė atgavus Lietuvos nepriklausomybę, paruošti naują lietuvišką enciklopediją kartu su išėjusiais, tokią enciklopediją, kurioje "objektyviai atsispindėtų visa mūsų tautos praeitis ir dabartis visais aspektais".

žia, sklandžia, taisyklinga lietuvių kalba. Pasakojimas pa gyvintas dialogais, beletrizuotais vaizdeliais. Antra, tarybinio laikotarpio tyrinėjimuose į Vaižgantą dažniausia žvelgiama tik kaip į rašytoją, analizuojama jo kūrybos tematika, idėjos, stilius, meninės sintezės problemos. Biografijai, asmenybei, politinei veiklai skiriama daug mažiau dėmesio. Netgi priešingai, stengiamasi užtušuoti, prislopinti tuos veiklos aspektus, kurie charakterizuoja jį kaip tautinio atgimimo, nepriklausomos Lietuvos kūrėją. A. Merklio monografijoje grožinė kūryba liečiama tik probėgomis, daugiausia vietos skiriama biografijai, asmenybei, visuomeninei bei bažnytininei veiklai. Vaižgantas nuo pat jaunų dienų buvo lietuvių išsivaduojamojo judėjimo įvykių centre, todėl pasakodamas jo biografiją, A. Merkelis kartu atskleidžia ir pagrindinius Lietuvos išsivadavimo bei valstybės atkūrimo etapus. Tai kova su spaudos draudimu, knygnešystė, nelegalios ("Apžvalga", "Tėvynės sargas") ir legalios ("Vilniaus žinios", "Viltis" ir kt.) spaudos organizavimas bei redagavimas, Valstybės Tarybos veikla ir nepriklausomybės paskelbimas. Autorius remiasi paties Vaižganto žodžiu, amžininkų atsiminimais, šiandien sunkiai priimanomis publikacijomis to meto periodikoje, archyvine medžiaga, todėl jam pavyko sukurti labai ryškų, gyvą, įsimenantį Vaižganto paveikslą." (Nukelta į 6 psl.)

Aleksandras Merkelis...

(Atkelta iš 5 psl.)

Po šitokio gero A. Merkeliu darbo įvertinimo, išspausdinta šiek tiek jo biografinių žinių. Knygos išspausdinta šimtas tūkstančių egzempliorių. Įžanginį žodį A. Krasnovas baigia šitaip: "Ši kultūros palikimo knyga skirta plačiajai visuomenei. Leisdami ją, tikimės bent iš

dalies kompensuoti publikacijų apie nepriklausomos Lietuvos kūrėjus stoką, taip pat paskatinti šiandienos literatūros mokslininkus įvertinti juos objektyviau – ne vien per klausinės pozicijos prizmę."

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija yra nemažai išeivijos literatūrai paminė-

jusi. Yra ten ir juokdarybos, kai rašoma, jog Runcė Dandierinas savo satyrose pašiepęs įvairius visuomeninius ir kultūrinius emigrantų gyvenimo reiškinius. Imant tik "Šilkų ir vilkų" to autoriaus knygelę, randame, jog kaip tik daugiau pašiepiami stalinistai, o ne emigrantai, nes iš 46 eilėraščių 34 skirti raudonojo rojaus "garbei".

Taip tad tarybinės encik-

lopedijos autoriai, per raudonus akinius žiūrėdami, daug ko nepamatė. Ir Aleksandrui Merkeliui bei jo darbams atskiros vietos toje enciklopedijoje neduota. Laikytas jis nežinioje, nors toji enciklopedija, rašydama apie Vaižgantą, be A. Merkeliu studijos neapsiėjo.

Vagos leidykla baigia majame perspausdintos knygos žodyje irgi, kaip ir Alek-

sandras Krasnovas, labai gerai vertina A. Merkeliu studiją ir jos autorių literatūros mokslininku tituluoja. Šitaip pasikeitė laikai.

Kazys Januta

JAUNŲJŲ EKONOMISTŲ KLUBAS

Vilniaus jaunųjų ekonomistų klubas – tai profesionalių ekonomistų mokslininkų ir praktikų susivienijimas, savo veikloje besiremiantis narių iniciatyva.

Klubo paskirtis – suvienyti kūrybiškai dirbantį ekonominį jaunimą. Tikslas – pažinti Lietuvos ūkį ir ieškoti būdų bei priemonių ekonominio mokslo pagrindais jam kelti ir gerinti visuomenės gerovei.

Tam tikslui klubas kelia uždavinius:

- dalyvauti, ruošiant respublikos vyriausybės ekonominę politiką bei prisidėti prie šios politikos įgyvendinimo;
- teikti paramą klubo nariams keliant profesinį lygį;
- stiprinti ekonomikos mokslo ir praktikos ryšius, plėsti ir gilinti profesinius ir dalykinius ryšius;

- diegti naujas ekonomikos mokslo idėjas ir pažangią ūkininkavimo patirtį;

- skatinti ir remti Lietuvos ekonomikos istorijos ir ekonominės minties raidos tyrimus;

- bendradarbiauti mokslo ir praktikos srityje su respublikos, sąjungos ir užsienio šalių organizacijomis, klubais, asmeninių siekiančių analogiškų tikslų.

Sprendamas šiuos uždavinius, klubas studijuoja ir tiria atskirus ūkio klausimus, rengia referatus, paskaitas, seminarus ir konferencijas aktualiais ekonomikos klausimais, rūpinasi praktiniu ekonomikos mokslo rekomendacijų diegimu.

Pagal valstybinių organų, valstybinių, kooperatinių ar visuomeninių organizacijų užsakymus per mokslinių ekonominių paslaugų ūkiskaitinį centrą "Efektas", atlieka ekonominio pobūdžio tyrimus, teikia konsultacijas, vykdo ekonomines ekspertizes, rengia pasiūlymus ekonominių santykių tobulinimui, organizuoja ekonominio mokymo kursus, tarpininkauja užmezgant asmeninius ir grupinius ryšius su respublikos, sąjungos ir užsienio šalių ekonomistais, organizacijomis.

Jaunųjų ekonomistų klubas, 232004 Vilnius, 4 a/d 421

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

1990 METŲ LIETUVIŲ TAUTINIŲ DAINŲ ir ŠOKIŲ FESTIVALIUI LIEPOS 5-8 DIENOMIS

BALTIC TOURS
sidlo septynias išskirtinas 7, 10 ir 13 dienų keliones į Lietuvą!

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA

15 dienų kelionė, iš jų 7 dienos Lietuvoje: 7 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade ir 2 Helsinkyje. Finnair linija, viešbutis "Lietuva".

Kelionė #629 birželio 29 - liepos 13,
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,659.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA

18 dienų kelionė, 13 dienų Lietuvoje: 14 naktų Vilniuje, 2 Vakarų Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #702L liepos 2-19, "Lietuvos" viešbutis.
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,369.00 iš Chicagos

Kelionė #702T liepos 2-19, "Turistų" viešbutis.
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko.
\$2,149.00 iš Chicagos.

LIETUVA

13 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje (11 naktų Vilniuje). Pan American linija, "Lietuvos" viešbutis.

Kelionė #703A liepos 3-15
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,249.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA

14 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje: 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #703B liepos 3-16, "Turistų" viešbutis.
\$1,949.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,149.00 iš Chicagos.

Kelionė #703C liepos 3-16, "Trinapolis" - žaliame ir ramioje Vilniaus "Žirmūnų" priemiestyje keturių aukštų viešbutis su restoranu ir baru. Tinkamas pavieniams arba grupėms.

\$1,749.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,949.00 iš Chicagos.

Kelionė #703D liepos 3-16, "Composers" apartamentai, netoli Vingio parko, norintiems privatumo. Yra tikslai 14-kai asmenų. Duodama kaina padengia tikslai apartamentų nuomą. Kelionės, maistas, apžiūrėjimai ir Festivalio programos yra asmeninis rūpestis.

\$1,649.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,849.00 iš Chicagos.

1990 METŲ PAPILDOMOS KELIONĖS Į LIETUVĄ

ŠV. VELYKOS LIETUVOJE – 12 dienų kelionė.

10 naktų Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #405 balandžio 5-16:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA – 12 dienų kelionė.

8 naktys Vilniuje, 2 naktys Vakarų Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #507B gegužės 7-18:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,769.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA – 19 dienų kelionė.

15 naktys Vilniuje, 2 naktys Vakarų Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #507A gegužės 7-25:
\$2,079.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,149.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA – 14 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #510 gegužės 10-23:
\$2,109.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,309.00 iš Chicagos.

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA – 15 dienų kelionė. 2 naktys Maskvoje, 7 naktys Vilniuje, 2 naktys Leningrade, 2 naktys Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #515 gegužės 15- 27:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicagos.

Kelionė #813 rugpiūčio 13-27:
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,659.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA – 15 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 2 naktys Hamburge. Lufthansa linija

Kelionė #522 gegužės 22 - birželio 5:
\$2,299.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,499.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 11 dienų kelionė.

7 naktys Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #608 – birželio 8-18:
\$2,099.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,299.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ŠVEICARIJA – 15 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 2 naktys Zūriche. Swissair linija.

Kelionė #614 – birželio 14-28:
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,469.00 iš Chicagos.

LIETUVA, SUOMIJA ir ESTIJA – 15 dienų kelionė.

10 naktų Vilniuje, 1 naktis Taline, 2 naktys Helsinkyje Finnair linija.

Kelionė #801 – rugpiūčio 1-15 :
\$2,389.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,589.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir AUSTRIJA – 15 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 2 naktys Vienoje.

Austrian Airlines linija.

Kelionė #808 rugpiūčio 8-22:
\$2,399.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,599.00 iš Chicagos.

LIETUVA – 10 dienų kelionė.

8 naktys Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #943 rugsėjo 13-22:
\$1,809.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,009.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA – 14 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #913 rugsėjo 13-26:
\$2,209.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,409.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 15 dienų kelionė.

11 naktų Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #105 spalio 1-15:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 12 dienų kelionė.

9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #106 lapkričio 5-16:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,899.00 iš Chicagos.

ŠV. KALĖDOS ir NAUJIEJI METAI LIETUVOJE

15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1225 gruodžio 21-sausio 4, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

NAUJIEJI METAI LIETUVOJE – 15 dienų kelionė.

12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1280 gruodžio 29 - sausio 11, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

Visų kelionių, išskyrus #703D, kainose įskaitoma bilietis į Festivalio programas, tris pamaitinimus kasdieną, pusryčius, pietus ir miesto apžiūrėjimą West Berlyne ir Helsinkyje, pervežimą ir asmeninį BALTIC TOURS palydovo patarnavimą visoje kelionėje.

Smulkesnės informacijos ir brošiūrai, kreipkitės į
BALTIC TOURS • 77 Oak St., Suite 4 • Newton, MA 02164
Tel. 617/965-8080 • Fax 617-332-7781

Lietuvos problema - dumblas iš nutekamųjų vandenų

Lietuvos mokslininkai ir pramonės specialistai tarėsi, kur dėti dumblą susikaupiančių valymo įrenginiuose. Ta problema sudėtinga ne todėl, kad Lietuvoje trūksta tam reikalingų sąvartynų, bet ir todėl, kad didžiuliuose miestuose, ypač Šiauliuose, Kaune, Panevėžyje, kur daugiausiai galvanikos cechų, į nutekamųjų vandenų dumblą patenka daug sunkiųjų metalų. Nūnai to pavojingo dumblo nelieka kur dėti. Štai Vilniuje šios atliekos vežamos į Karjotiškių buitinių atliekų sąvartyną. Dabar žvalgomos dar 9 vietos, kur galima būtų išvežti tą dumblą, – rašo "Žalioji Lietuva".

Mokslininkų ir specialistų grupė parengė projektą, kaip spręsti šią problemą. Respublikos pramonės įmonės įpareigos žymiai sumažinti į kanalizacijos tinklus išleidžiamų teršalų kiekį, numatytą įrengti dumblo saugojimo aikštes su perspektyva, parengti tipinį tokios aikštelės projektą ir jį išdėstyti iki 2006 – jų metų schemą...

Pirmieji žingsniai, sprendžiant šią problemą, jau teikia vilties: gamybinis susivienijimas "Lietuvos staklių projektas" sukūrė būdą, kaip galvanikos cechuose nukenkšminti sunkiuosius metaleus. Nutarta tuo pagrindu įkurti specializuotą ūkiskaitinį vienetą pramonės įmonių galvanikos cechų valymo įrenginių servisiniui aptarnavimui.

Valiuta grąžinama ekologijai

Raseinių kooperatyvas "Gėvelis" bei kooperatinę firmą "Litkompeksim", neva, su Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos pirmininko Jono Vyšniausko žinia bandė organizuoti užsienio piliečiams medžioklės už valiutą. Šiandien tiek Lietuvos vyriausybei, tiek visuomenės nuostata aiški: valiutą gautą už medžioklių organizavimą, reikia panaudoti ekologiniams tikslams. Neįrodytais duomenimis kooperatininkai bandė plėšikauti gamtai skirtą valiutą apie pusmetį. Tuo tikslu Vakarų Vokietijos žurnaluose buvo slapta išspausdinti skelbimai, kviečiantys į medžioklės. Lietuvos Gamtos apsaugos komitete dėl šios pagrindinės kooperatininkų veiklos buvo labai su nerimta, o medžiotojų ir žvejų draugijai pateikta, rimta pretenzija, jog ji savanaudiškai pažeidė Respublikos Gyvūnijos apsaugos ir naudojimo įstatymą. Neteisėta veikla, nors Draugija buvo labai nepatenkinta, nutraukta. Dabar rengiami įkainių už medžioklės nuostatai, atliekama pirmą kartą po stagnacijos metų rimta žvėrių apskaita, nustatoma medžioklės trofėjų

įsigijimo tvarka.

Suomių ir vokiečių medžioklių organizavimo firmų atstovai jau buvo oficialiai atvykę apžiūrėti medžioklės plotų, dalyvavo bandomosiose medžioklėse. Tad 1990-aisiais iš lėšų už šias medžioklės Respublikos ekologinė sąskaita turėtų pasipildyti.

Algirdas Brazauskas žaliojoje talkoje

Respublikos dienraščius apkeliavo nuotrauka, kurioje Lietuvos pirmasis žmogus nuotrafuotas su kastuvu rankose... Ši nuotrauka liudija ne tik apie A. Brazausko demokratiškumą, bet ir apie Lietuvos žaliųjų autoritetą.

Žalioji talka Lietuvoje buvo surengta Vilniaus "Žemynos", Kauno "Atgajos", Klaipėdos "Žvejonės", Varėnos "Medeinos", Rumšiškių žaliųjų bei kitų ekologinių klubų pastangomis.

Štai ką apie ją papasakojo talkos štabo vadovas "Žemynos" klubo prezidentas Juozas Dautartas:

– Vilniuje Žaliojoje talkoje triūsė 5000 žmonių, per 1000 žmonių tvarkė aplinką Naujojoje Vilnioje, Vien Katedros aikštėje plūšėjo 400 vilniečių...

Žalioji talka – labdaros renginys. Jis buvo reikalingas visai Lietuvai. Tokias talkas būtina rengti kasmet. O tai, kad jų reikšmė suvokia ma, rodo ir toks faktas, į talką atvyko netgi karo mokyklų kursantai, Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai.

Koki vandenį geria klaipėdiečiai?

Trečioji Klaipėdos vandenvietė, iš kurios Lietuvos uostamiesčio gyventojai gauna

pagrindinį geriamo vandens kiekį, – rašo "Žalioji Lietuva", – pradėta eksploatuoti 1962 metais. Vanduo filtruojamas iš Klaipėdos kanalo, o pastarasis ima vandenį iš Minijos upės.

Keletą metų trukusi Kuršių marių kompleksinė ekologinė ekspertizė parodė, jog į vandenvietę per gruntą vanduo iš Kuršių marių, o jame daug chloro organinių junginių, naftos produktų... Tyrimai parodė, jog vandenvietės sanitarinės aprangos zonoje atsidūrė "Dituvos" kolektyviniai sodai, kur sklypų savininkai savo sodinukus sodriai barsto trąšomis, ir "Draugystės" jūrų geležinkelio perkėlos bėgiai...

Taigi tyrimai parodė, jog bakteriologiniu požiūriu trečiosios vandenvietės vanduo dar tinkamas, tačiau chloruojant vandenį, jame susidaro kancerogeniniai junginiai. Anot medikų – tai susirgimų vėžiu priežastis. Vandenį reikėtų gryninti ozono įrenginiais, o jų Lietuva vienam uostamiesčiui nupirkti neišgali. Gydytojai nūnai sako, kad Klaipėdoje gausėja vėžiu sergančių ligonių. Kai kas jau bando uostamiesčio gatvėse įsivaizduoti cisternas su užrašu "Geriamas vanduo". Nors Klaipėdos žalieji jau ne kartą atkreipė dėmesį į apverktiną miesto vandentiekio būklą, bet miesto "tėvai" kol kas bejėgiai. Per mėnesį 15 % tirtų vandens pavyzdžių netinka gerti, o per pusmetį užfiksuotos 69 vandentiekio avarijos.

– "Žalioji Lietuva" klauso, – atsiliepė redakcijos darbuotojas telefonui suskambus. – Ką?.. Nemune mazutas, kur?

Šią naujieną pranešė Prienų žalioji Teresė Murauskaitė.

tė. Birštono kurorto ir Prienų rajono valdininkai bandė nuslėpti šią avariją, mėtė pėdas. Remonto ir techninio aptarnavimo įmonė į cisternas be dugno supylė kurą, skirtą krosnims kūrenti. Maža to kuo saugyklos avarinės gaudyklės taipogi buvo neišbetonuotos. Rytą birštoniečiai pamatė patamsėjusias nuo mazuto pakrantes. Vanduo jas gana greitai nuplovė, tad rajono valdžia gamtosauugininkams bandė tvirtinti, kad išsipylė ne didžiulis kiekis – 17 tonų mazuto, o tik trečdalis tonos. Deja, Gamtos apsaugos tarybos iš oro užfiksavo didžiulius lopus vaivorykštėm spindinčius vidury Kauno marių. Už žalą gamtai pateikti.

Ignalinos atominė...

Lietuvos visuomenę, ypač jos šiaurinių – Biržų ir Zarasų rajono gyventojus jaudina klausimas, ar bus tiesiama aukštos įtampos linija iš Ignalinos AE į Latviją (Elėja). Daugelyje informacijos priemonių – spaudoje ir per televiziją pranešama, kad tokios įtampos elektros tiekimo linijos yra "mirties zona", kad šia linija elektra bus imama iš Ignalinos AE trečio bloko, todėl ir ji tuomet reikės statyti. Ignalinos AE visa pagaminta elektros energija šešioms 330 kilovoltų įtampos linijomis perduodama į Lietuvą, Latviją ir Baltarusiją. To dėl dabar statyti daugiau linijų iš Ignalinos AE į Respubliką reikėtų tik, norint paimti didesnę energijos kiekį mūsų poreikiams (1988 m. Ignalinos AE atidavė vartotojams 12,8 mlrd. kilovatvalandžių, iš jų Lietuvos vartotojai gavo 5,2 mlrd. Tokie pasiūlymai jau svarstomi. Jei negalima

bus gauti elektros energiją per paminėtą 330 kv. įtampą liniją Elėja – Telsiai, tuomet teks nutiesti dvi 330 kilovoltų įtampą linijas iš Ignalinos AE: vieną į Respublikos centrą, kitą į vakarinę dalį. Taip bus pagerintas elektros tiekimas vakarinių mūsų Respublikos rajonų vartotojams, o tuo tarpu žala gamtai žymiai padidės tiesiant dvi linijas negu vieną 750 kilovoltų įtampą elektros tiekimo liniją. Tuo labiau, kad Tarybų Sąjungoje ir pasaulyje tiesiamos ir galingesnės įtampos elektros energijos kainos, nes dabartinės neskaitina ne tik taupiau ją vartoti, bet ir rūpintis elektrinių statyba. Aišku, kad elektros poreikis didės, ekonomiškiau turi dirbti ir elektrifikuoti buitines prietaisai.

Lietuvai šiandien reikalinga kryptinga ekologinė politika. Ir būtent Gamtos apsaugos komiteto uždavinys ją formuoti. Visi siūlai turi būti jo rankose. Kai kam kyla abejonė, ar jis nepasidarys viską vėtuojančia uždraudžiančia jėga. Betgi ir žmonės jame turi dirbti dori. Ir galiausiai mokslas turi būti nepriklausomu, kad institutas neužsakinėtų temų, kurios reikalingos tik tam, kad gamybininkai galėtų tyrimų duomenimis pasiremti įrodinėdami savo teisybę. O ji labai dažnai būna tolima nuo tiesos. Mat, ir moksliniai tyrimai atliekami tik tokie, kurie paremia pseudoidėjas. Anaipol nesirengiu sukompromituoti viso mokslo, tačiau, kad padėtis yra tokia, įrodo kasdienė praktika. Ir neabejotinai respublikos parlamentarų pareiga pagalvoti apie visa tai eilinėje sesijoje. Beįstatyminio pagrindo gamtosauga neefektyvi kaip lauko arimas kastuvu. Permainų tikisi visa Lietuva.

Lietuvos žaliųjų Info.

ATTENTION - HIRING! Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Call 1-602-838-8885. Ext. R1753 (6-8)

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS! \$32,000 / year income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. Bk 1753 (6-8)

ATTENTION: EARN MONEY TYPING AT HOME! \$32,000 / yr income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. T-1753 (6-8)

NURSES RNs LPNs
Progressive SNF has the following positions available:
RN SUPERVISOR DAYS
RN SUPERVISOR EVENINGS
LP & CHARGE NURSES EVES
Good location. Parking available
Good Salary & Benefits Package
CLIFFSIDE NURSING HOME
Flushing, NY 718 886-0700

• DIRVAI adresuojant laiškus į pašto dėžutę, prašom pridėti skaičių 6. Pagal pašto nurodymus, dabartinis adresas yra:

DIRVA,
P.O. Box 603206,
Cleveland, OH 44103

Neringa...

Vaclovo Strauko nuotr.

101st CONGRESS
1st Session**H. J. RES. 149**

Designating February 16, 1990, as "Lithuanian Independence Day".

IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

FEBRUARY 22, 1989

Mr. Russo introduced the following joint resolution; which was referred to the Committee on Post Office and Civil Service

JOINT RESOLUTION

Designating February 16, 1990, as "Lithuanian Independence Day".

Whereas February 16, 1990, is the 72nd anniversary of the declaration of independence of Lithuania;

Whereas on February 16, 1918, the Council of Lithuania, the sole representative of the Lithuanian people, in conformity with the recognized right to national self determination, proclaimed the restoration of an independent and democratic Lithuania and ended all ties that formally subordinated Lithuania to other nations;

Whereas Lithuania was independent until 1940 when the Soviet Union took over the country;

Whereas the United States opposes tyranny and injustice in all forms and supports the cause of Lithuanian independence; and

Whereas the oppressed people currently living in Lithuania keep the flame of freedom forever burning in their hearts: Now, therefore, be it

- 1 Resolved by the Senate and House of Representatives
- 2 of the United States of America in Congress assembled,
- 3 That February 16, 1990, is designated as "Lithuanian
- 4 Independence Day", and the President is authorized and
- 5 requested to issue a proclamation calling upon the people of
- 6 the United States to celebrate such day with appropriate
- 7 ceremonies and activities.

LIETUVIŲ FONDO PRANEŠIMAS

Pranešame lietuvių visuomenei ir organizacijų vadovybėms, kad Lietuvių Fondo paramai gauti, nustatytos formos prašymai turi pasiekti Lietuvių Fondo būstinę:

Bendrai paramai iki kovo 15 d. ir Studentų stipendijoms iki balandžio 15 d.

Prašymų formos gaunamos Lietuvių Fondo raštinėje darbo valandomis. Adresas: Lietuvių Fondas, 3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629. Tel. (312) 471-3900. Formas galima užsisakyti raštu ar telefonu.

Po nustatyto termino gauti prašymai šių metų skirstyme nebus svarstomi.

Šios sąlygos taikomos visiems prašytojams.

LIETUVIŲ FONDAS

Lietuvių liaudies dainų kvartetas Philadelphijoje, kurį sudaro Juozas ir Brigita Pumpolytė - Kasinskai, Rasa Krokutė ir Bronius Krokys, kovo 4 d. pakviesti dainuoti Pensilvanijos Council of Arts Philadelphijoje renginyje. Jie taip pat dainuos Bostone Tautodailės instituto renginyje.

IDOMUS FILMAS

Chicagos "Dainavos" ansamblio valdyba vasario 2 d. vakarui Jaunimo centro kavinę buvo pavertęs kino teatru. Kavinės patalpa, aišku, netiko teatrui, filmo rodymui. Nežiūrint to, video filmas "Kelionė po Lietuvą", galima tarti, praėjo su pasisekimu. Filmo autorius foto menininkas ir filmuotojas Aleksandras Plėnys. Filmo žiūrovai buvo kantrūs, Lietuvos vaizdams imlūs ir jų buvo pilnutėlė "kino teatro" patalpa... Įėjimas į teatrą buvo auksas "Dainavos" ansambliui, kovo 25 d. statančiam muzikinį vaidinimą "Kai papartis žydi".

A. Plėnio rodytasis filmas truko apie porą valandų (su mažyte pertrauka). Filmo vaizdai ryškūs, tiek kontūrų, tiek spalvų požiūriais. Ekrane slinko Vilniaus, Kauno vaizdai, kaip ir Rumšiškų, Druskininkų, Merkynės, Pūnios ir kitos vietovės. Vaizdus lydėjo gera lietuviš-

ka muzika, daina ar lietuviškas žodis. Taip aidėjo Čiurlionio ansamblis, diriguojamas Alfonso Mikulskio, Dainavos ansamblis, vad. Dariaus Polikaicio ir kt. Plokščių ar juostų įrašai, prieš įjungiant į šį filmą, esą kompiuteriu iššvarinti, todėl skambėjo tyru, malonių tonu. Tas pats pasakytina ir apie didžiojo mūsų deklamuotojo Henriko Kačinsko perteiktą Maiironio ir kt. poeziją...

Įėjimas į šį teatrą – auksas Dainavai. A. Plėnys, jam pri-

klausantį chonorarą, taip pat perleido ansamblui...

Mečys Valiukėnas

PS. Aleksandras Plėnys, galutinai sutvarkęs čia aptariamą filmą paleis į rinką. Suinteresuotieji jį įsigyti, prašomi kreiptis į jį telefonu (312) – 585-6581

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

**TRISTAR
WEB GRAPHICS**

TRISTAR WEB GRAPHICS, a subsidiary of Tristar Holdings Incorporated announces the vacancy for: Pressroom Supervisor – Requires previous supervisory experience and "hands-on" knowledge of the Goss Community 4-High Press and supporting equipment.

Four (4) Color Stripper – requires previous table experience with B/C and 4-color.

Tristar offers competitive wage scales and an above average benefits package, including: 401K retirement, major medical, dental, life, short and long term disability, and credit union. Those who wish to participate with a dynamic concern, please contact Jesse Ray.

Tristar Web Graphics

4010 Airline Drive
Houston, Tx. 77022
(713) 691-0001

Equal Opportunity Employer
M-F-H-V

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

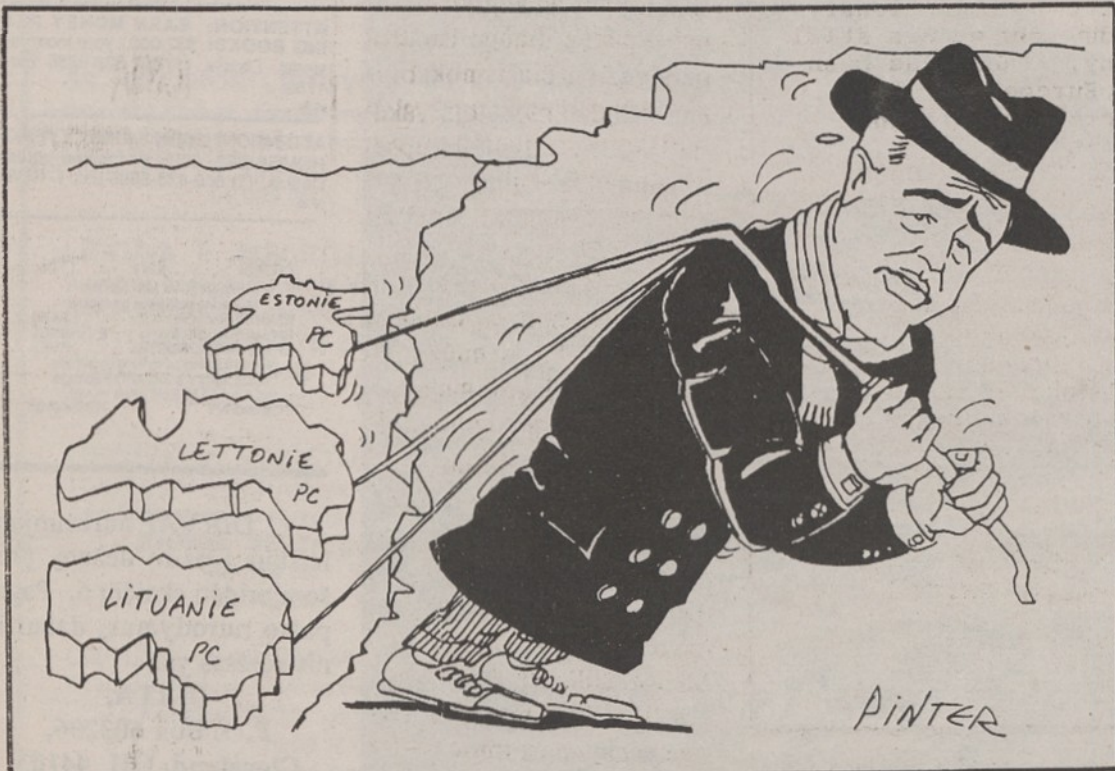
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Le Parisien

KĄ GIRDĖJOME POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALYJE

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Kiekvienas metais Los Angeles Fronto Bičiulių ryškiausias renginys yra Politinių Studijų Savaitgalio organizavimas. Laikui bėgant šis įdomus subuvimas tapo vis labiau patrauklus įvairiaspalvei visuomenei, vis dažniau jame pasirodydavo mąstytojai tiek su aktualiomis temomis gyvenamajam laikotarpiui, tiek su Lietuvos ateities vizija. Pasisemdavome minčių, sustiprėdavo drąsa ir pasiryžimas ateičiai, nes visad juose būdavo kalbama daugiau apie naujus sumanymus, negu verkšlenama dėl praeities nesėkmių.

Šių metų savaitgalis buvo išimtinai įdomus ir turtinas. Jau vien pažvelgus į programos turinį džiugino gausus jaunų žmonių dalyvavimas. Neapsivylėme. Šeštadienio ankstyva valanda nežadėjo didelio klausytojų skaičiaus, bet turiau pasakyti, kad miegaliai šį kartą tikrai daug nustojo. Susirinkusius pasveikino dr. Zigmas Brinkis ir prie simpoziumo stalo pakvietė jaunimo atstovus T. Giedraitę, A. Jarašūną, A. Kulikauską ir G. Gasparaitį. Šios dalies tema buvo "Jaunoji karta Lietuvoje ir išeivijoje: susiderinimo galimybės." Atidžiai klausėmės ir vertai didžiavomės savo jaunimu, kurių kiekvienas gyvai, neperkrautai perdavė mums savo išpūdžius ir rūpesčius dėl

tautos prieauglio ten ir čia suartėjimo, dėl skirtingumų, kilusių iš labai skirtingos kasdienybės suvokimo, siūlydami naujus vieno ir kito suartėjimo kelius, drauge suprantant, kad taip nevienodoje aplinkose neišvengiamai tarpo paviršutiniškai skirtingi papročiai. Jų nuomone, tačiau, arčiau pabendravus tie skirtingumai išdyla ir pranyksta, nes esam tos pačios tautos vaikai. Pasigėrėjimą kėlė jų graži gimtoji kalba ir išmąstyti samprotavimai. Moderavo Tadas Dabšys.

Antrame simpoziume apie "Aktualiausias problemas Lietuvoje" klausėmės svečių iš Tėvynės – Nijolės Sadūnaitės žodžio apie moralę, religijos reikšmę žmogaus gyvenime, skirtingas sritis ryškiai pristatė G. Laurinkus, A. Ruškys, D. Šafraavičius ir A. Tučkus. Puikiai moderavo dr. Vytautas Vardys. Apie vają "Dovana Lietuvai" kalbėjo R. Dabšys, R. Giedra ir E. Kulikauskas.

Po priešpiečių, diskusijų tema buvo "Visuomenės diferenciacija Lietuvoje ir išeivijoje". Pirmoji kalbėjo Danguolė Navickienė, klausdama, kas pasikeitė dabartyje, duodama kaip gerą pavyzdį tada ir dabar ruoštus sol. V. Daunoro koncertus ir mūsų atsinešimą į juos. Jos nuomone, lietuviai yra stiprus, veiklus bet užsispyręs ir ne-

tolerantiškas. Su tuo tikrai tenka sutikti. Dabar mes čia bandomė jungtis, o jie ten vis labiau skyla. D. Šafraavičius sutiko, kad Lietuva nėra beklasė, kaip tai skelbė marksistai, nes labai skiriasi žodžiai nuo darbų. Ten vieni stovi eilėse prie dešrų, o kiti laisvai baliavoja. Dr. K. Ambrozaitis sakėsi sutinkąs su politiku Beržinskiu, kad Gorbis iš tautų padarė volkanus, betgi lava sustingsta ir nusistovi. Kokie bus ateities skirtumai tarp išeivijos ir namų? Demokratinė politika negali siekti ideologinių tikslų, jos tikslas yra žmogaus vertė. A. Tučkus buvo labiau linkęs į pesimizmą šiose nepriklausomybininkų ir okupacininkų kovoje. Partijos žmonės tebeturi spaudą,

radiją, televiziją, prie ko kitiems sunku prieiti. Ar tikrai taip yra?

Dr. V. Vardžio tema buvo visuomeninė: dabar ne laikas laikytis diferenciacijos, ieškoti bendrumų pasaulėžiūros, interesų ir kultūros srityse. Ir išeivija išsivežė ideologinį bagažą, būrėsi prie panašiai galvojančių, kai Lietuvoje viskas buvo užgožta vienos ideologijos, jokia kita ideologija negalėjo vystytis iki paskutinių kelių metų, kai buvo bandoma atstatyti tai, kas buvo. O reiktų burtis apie bendrą sutarimą Lietuvos laisvės klausimu, bet čia reikia kompromiso pirmiausia savo tarpe. Tučkui vėl pabrėžiant, kad partija visvien nori likti "ant balto žirgo", dr. V. Vardys labai logiškai atsakė, – tegul partija pralaimi rinkimuose, ne diskusijose.

Sekmadienio popietę atidarė dr. Z. Brinkis, pakviesdamas inž. E. Arbą susumuoti vakarykščios dienos kalbėtojų mintis. Toliau Vladas Šakalys pabrėžė rusų šovinizmą, bandymą išgelbėti savo imperiją jėga, jei reikės, su amerikiečių pagalba, kas jiems gana gerai vyksta dėka prez. Busho trumparegiškumo. Dr. Algirdas Avižienis skatino ten atnaujinti švietimo sistemą, drauge bandant parsivežti į čia išmokslinimui daugiau mokytojų vakarietiškuose universitetuose. Reikia anglų kalbos, važiuokim ten pasidaryti mokytojais!

Inž. Zigmas Viskanta siūlė steigti bendrinę Lietuvai Remti Tarybą su nuolatiniu atstovu ten. Turim numatyti, ką darytume, jei ten prasidėtų smurtas. Didžiąsias šventes kelkim į Lietuvą, padėkim vaistais, knygomis, kompiuteriais. Iškėlė reikalą remti Respublikos laikraštį, bei davė daug kitų idėjų. Inž. Mečys Šilkaitis siūlė panaigrinėti ir kitų Europos valstybių valdymosi formas. Reikia steigti greitos reakcijos

būrelius, kurie susipažintų su laikraščių redaktorais, greit atsakytų į jų straipsnius. Steigti laisvos rinkos seminarus Lietuvoje, siunčiant ten asmenis, sugebančius pamokyti perėjimą į laisvą rinką. Reikia rūpintis ir Europos vadų galvosena apie mūsų kraštą, ekonomiką, – žodžiu: aukoti, budėti ir ruošti dirvą.

Nijolės Sadūnaitės mintys rėmėsi tema, kad pusės šimtmečio teroras Lietuvos nepalaužė. Reikia daugiau pastangų atstatyti tautos moralę. Ji davė trumpą savo gyvenimo apybraižą, pabrėždama, kad sovietai ir dabar nėra panaikinę įstatymą prieš religiją, tik jo neverta. Negrąžintos spaustuvės, dauguma bažnyčių, nėra "Katalikų pasauliui" popierio. Neatidaro vienuolynų. Bet žmonės pasidarė nebailūs.

Moderavo Angelė Nelsienė, o išvadines mintis vėl taikliai susumavo dr. V. Vardys.

Hartfordo "Berželio" Tautinių šokių grupės šokėjai metiniam koncerte, sausio 20 dieną.
R. Musonytės nuotr.

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

February 5, 1990

Dear Mr. Lozoraitis:

I am very pleased to send to you and to all the people of Lithuania my sincere best wishes and those of the United States Government and people on the seventy-second anniversary of the independence of your state.

The courageous struggle for freedom by the united people of Lithuania has impressed the world. The peaceful, evolutionary efforts of your Baltic nation stand as a model for others still struggling to regain their national patrimony. There has been a virtual renaissance of freedom in Eastern Europe over the last year. Lithuania and its Baltic neighbors, Estonia and Latvia, have begun to participate in that great wave of historical change carrying democracy to lands formerly under authoritarian controls. I am hopeful that your country will soon be able to enjoy the fullest measure of democratic liberties.

The United States does not, and will not, recognize the forcible incorporation of Lithuania into the Soviet Union. We stand united with the Lithuanian people in peaceful pursuit of their legitimate rights. The progress which has been made encourages us to look forward to further developments and the fullest expression of Lithuanian self-determination.

Sincerely yours,

James A. Baker, III
James A. Baker, III

JAV Valstybės sekretoriaus James A. Baker, III pareiškimas Lietuvos atstovui Washingtono Stasiui Lozoraičiui, jr.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

NURSE
ANESTHETIST
CRNA

Full-time position available in 7 M.D., 9 CRNA group supplying anesthesia services at Underwood Memorial Hospital, Woodbury, NJ. Anesthesia services include all services except open heart surgery. Competitive salary. Fringe benefits include pension, health care, life insurance, & disability insurance. Persons interested in this position please send C.V. to:
ARG Anesthesia Assoc., P.A.
P.O. Box 745, Woodbury NJ 08096
or call Anthony R. Giorgio, M.D.
1-609-845-0100 ext 2357

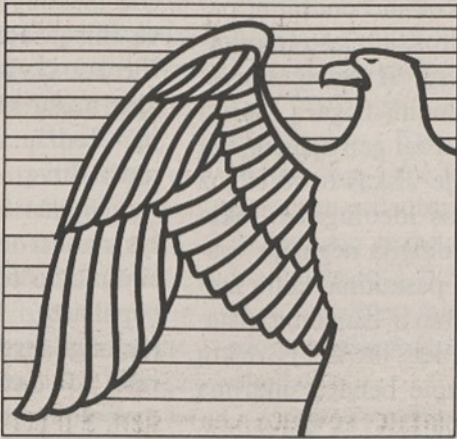
MANUFACTURING
SUPERVISOR
POWDER COATING / PAINT
Hofmann Industries Inc. (7 mi. West of Reading), a leading manufacturer of welded steel tubing currently has an opening for an expert Powder Coating / Paint Supervisor. The individual we are seeking must be a self-starter, mechanically inclined, have knowledge of automated powder coating & paint processes & work within close coating tolerances. We offer excellent benefits covering you & your family. Salary commensurate with qualifications & experience. Please send resume & salary history in confidence to:
HOFMANN INDUSTRIES INC.
3145 Shillington Road
Sinking Spring, PA 19088
E.O.E.

SPĖK KURIS BANKAS

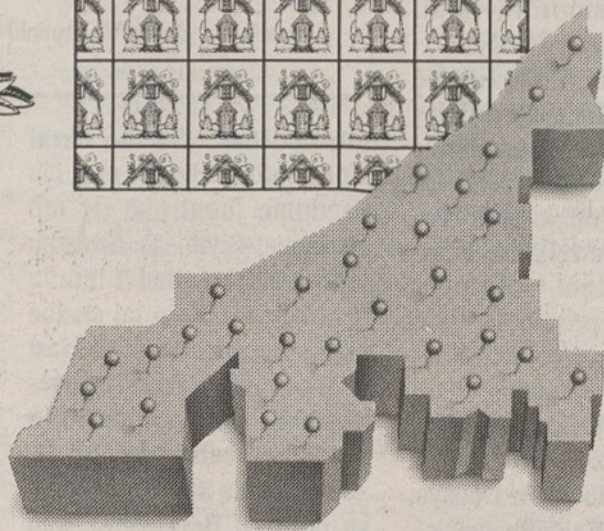
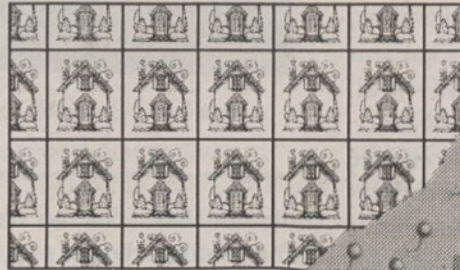
siūlo asmenines paskolas su mažesniais mėnesiniais mokėjimais ir ilgesnį laikotarpį išsimokėjimui?

duoda pigų čekių patarnavimą gaunantiems vyriausybės čekius?

siūlo apylinkėje namams paskolas su žemesniu įmokėjimu ir žemesniais paskolos mokesčiais?

turi daugiausiai savo įstaigų Clevelande?

Patarnavimas, kuriuo galite pasikliauti.

Ameritrust Company National Association Member FDIC

darbą atlieka ir kiek pasiaukojimo artimui parodo ši institucija, reikia pačiam išgirsti socialinės tarnybos vadovų, talkininkų pranešimus, duomenis ir vargo lietuvių nuotaikas. Trumpai, Prelato dr. J. Prunskio žodžiais tariant – socialinė tarnyba būtina!

Dėja, socialinė įstaiga savo kelyje sušlubavo ir perreikais metais JAV LB valdyba ėmėsi iniciatyvos jos vadovybę pakeisti. Sudaryta laikinoji administracija; o nuo š. m. vasario 1 d. Socialinių reikalų tarybai pirminkauja aktyvi visuomenininkė Birutė Jasaitienė. Jos artimieji bendradarbiai (nežinau formaliai juos pareigomis–titulais): dr. P. Kisieliūsis, L. Norušis, J. Žygas, dr. A. G. Razma, J. Saulienė, prof. R. Kulienė ir kt. Šią įstaigą (Socialinių reikalų tarybą) šiuo metu slegia susidariusios skolos, tačiau dabartinė jos vadovybė ryžtingai nusiėmusi surasti šaltinius ir būdus, kaip tą išsiskolinimą padengti. Linkėtina šia linkme dirbantiems sėkmės ir ištvermės.

/m.v./

REMKIME "SŪKURI"

Po gražaus Kauno "Sūkurio" koncerto sausio 29 d. grupė clevelandiečių Dana Čipkienė, Vincas Gelgotas, Jolita Kavaliūnaitė, Nijolė Kersnauskaitė, Gražina Kudukienė pasiryžo globoti šį balinių šokių vienetą, kuris savo šokimo meniniu lygiu žavėjo publiką ir jam padėti.

O padėti reikia visokeriopai. Vykstant į šokių konkursus / turnyrus susidaro daug išlaidų ne tik kelionėms, bet ir aprangai. O reikia ne tik gerai atlikti šokius, bet ir tinkamai apsirengti, nes pasauliniuose turnyruose vertinamas ne tik šokis, bet ir šokėjo apsirengimas. Teisėjai taškus duoda ne tik už atliekamų šokių judesių preciziją ir grakštumą, bet ir už kostiumo grožį ir tinkamumą. Be to, labai jiems reikalingas video aparatas filmuoti jų šokius turnyruose ir juos tobulinti.

Visi prašomi remti šiuos lietuvių balinių šokių menininkus. Jie mūsų tėvynės vardą garsina visame pasaulyje. Šimtas nuošimčių visų aukų bus atiduota mūsų šokėjams, kurie mus informuos apie bet kur ir bet kada vyksančius jų šokius.

Sąskaita "Taupoje" jau atidaryta. Jos numeris yra 390. Čekius rašyti "Sūkurui" ir siųsti Taipai (Taupa Lithuanian Credit Union, 767 E. 185 St., Cleveland, Ohio 44119.)

J. Kavaliūnaitė
Akron, OH.

AR REIKALINGA SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBA?

Nuo 1984 m. kovo mėn. 1 dienos atsidarė kasdieną veikianti JAV LB Socialinių reikalų įstaiga. Anksčiau visi aptarnavimai buvo teikiami tik šeštadieniais Margučio patalpose.

Ši programa yra valdžios pripažinta ir dalinai finansuojama pagal Chicagos miesto federalinę įstatymą. Raštinė atidaryta nuo antradienio iki šeštadienio. Čia užpildomos įvairios formos: Medicare, Pilietybės, Circuit Breaker – finansinė parama asmenims, kurių pajamos mažesnės negu \$12,000.00 per metus – Public Aid. Išreikalaujamos nuolaidos: vandens, namo mokesčių, šilumos ir teikiama informacija kitiems neaiškumams.

Pora kartų savaitėje, aukodami savo brangų laiką, lietuviai – gydytojai atlieka bendrą sveikatos patikrinimą

vyresnio amžiaus, kukliomis pajamomis, žmonėms. Taip rašė savo laiške "Brangiems lietuviams" ano meto Socialinių Reikalų tarybos pirminkė Danguolė Valentinaite. Laiško parašėte išvardinta šios tarybos vykdomasis komitetas, direktorių taryba. Nepasakyta, kad toji įstaiga – organizacija įregistruota, kaip Lithuanian Human Services Council of USA, Inc."

Cituotame laiške neskaitoma, apie tai, kad toji Soc. reikalų taryba dirba jos vardu išgytuose (su morgyčiais!) namuose ir kad tas pastatas atremontuotas ir palenktas socialiniu reikalų tarnybai. Vėlesniu metu pastato įrengimai buvo tobulinami ir čikagiečių lietuvių kasdienę kalbą likosi populiariu "Seklyčios" vardu... Tikrumoje "Seklyčia" tėra valgykla, o greta jos ir an-

trame namų aukšte dirba visa gausi soc. reikalų tarnyba ir jos talkininkai. Toji taryba savo uždaviniu turi rūpintis varganu lietuviu, ne tik Chicagoje, o ir visur kitur JAV gyvenančiu.

Socialinių reikalų tarybos darbuotė įgyjo daugio lietuvių pritarimą ir materialinę paramą. Tą lengva matyti iš kas mėnesį skelbiamų "Pensininke" aukotojų sąrašų. O, galima tarti, jau rutinine tapusi mėnesio (1989 m. lapkritis) patarnavimų santrauka:

Išvežiota maisto į namus.....197
Vyresniųjų reikalais skambinta į įvair. įstaig....26
Nuvežta į ligonines ar pas gydytojus.....6
Perskaityta – parašyta laiškų.....17
Padėta su Medicare ir kitais draudimais.....44

Padėta išsiaiškinti su Public Aid.....7
Išrūpinta vienkartinė pašalpa.....5
Suteikta žinių apie Social Security.....6
Užpildyta vandens sąskaitų sumažinimo formų...8
Padėta išsiaiškinti namų mokesčių reikalais.....1
Suteikta žinių apie namuose gaunamą pagalbą....3
Atlankyta ir padėta susitvarkyti namuose.....1
Suteikta įvairių kitų informacijų.....34
Padėta atvykusiems iš Lietuvos.....2
SVEIKATA
Bendras sveikatos patikrinimas.....19
Kraujo spūdzio matavimas.....25
Knygų iš bibliotekos skaityti paėmė.....25
Šie statistiniai skaičiai nedaug ką pasako skaitytojui. Norint juos aiškiau suprasti ir pajusti, kokį didelį

KONGRESINIS APKLAUSINĖJIMAS

Amerikos Kongreso atstovė Mary Rose Oakar vasario 14-15 dienomis surengė viešą susirinkimą State teatro patalpose, Clevelande, išklausti ir pasitarti dėl naujausių įvykių Rytų Europoje ir Pabaltijo kraštuose. Susirinkime dalyvavo apie 30 įvairių tautybių atstovų.

Gerai paruoštus pranešimus padarė lietuviai atstovai – Algis Rukšėnas, Rimantas Aukštuolis ir Paulius Alšėnas.

Algis Rukšėnas, Tautybių tarnybos centro direkto-

rius, savo pranešime plačiau palietė imigracijos problemas atvykstantiems iš Rytų Europos kraštų ir prašė, kad politinio prieglobsčio statusas Pabaltijo kraštams nebūtų panaikintas, nes Lietuva, Latvija ir Estija dar tebėra okupuoti kraštai.

Tarptautinių bankinių operacijų specialistas Rimantas Aukštuolis plačiau aiškino atsikuriančių ir laisvės siekiančių kraštų ekonomines ir valiutines problemas.

Paulius Alšėnas, atstovaudams Lietuvių Bendruomenę, pateikė labai įžvalgią analizę apie nūdienę Lietuvos politinę ir ekonominę

Clevelando lietuvių pensininkų klubo susirinkime buvo pagerbtas Jonas Aleksa, vasario 7 d. sulaukęs šimtą metų ... Iš kairės: Budrienė, Idzeliėnė, šimtametis Jonas Aleksa, Ziedonis, klubo pirm., J. Malskis, Šukys ir Balbatas.
V. Bacevičiaus nuotr.

situaciją.

Lietuvių atstovų pranešimai buvo pavyzdiniai paruošti raštu ir kompetetingai pristatyti Kongreso delegacijai ir dalyviams. (js)

* **RELIGINĖS ŠALPOS** Clevelando skyrius pradeda vąj Dievo Motinos parapijoje vasario 25 d. ir šv. Jurgio parapijoje kovo 18 d. kitu laiku aukas galima įteikti Taupos kooperatyve sąsk. 729.

* **DLK BIRUTĖS** draugijos Clevelando skyrius užprenumeravo Dirvą Povilui ir Juditai Pečiulaičiams, ilgų metų Lietuvos partizanams ir Amžino išalo žemės liudininkams. Sveikiname.

* **GRAŽINA KUDUKIENĖ**, drauge su Ohio valstijos delegacija, vadovaujama Richard Celestes, apie 10 dienų praleido Maskvoje ir Rygoje, darydama kontaktus su Sovietų Sąjungos bei Pabaltijo valdžios įstaigomis

dėl galimybės užmegzti prekybinius ryšius.

Grazina Kudukienė Maskvoje taip pat susitiko prof. Vytautą Landsbergį ir Lietuvos savarankiškos ekonomijos planų kūrėją, ministrų tarnybos pirmininko pavaduotoją - prof. Kazimierą Prunskienę. (js)

* **TĖVYNĖS GARSŲ** radijas mini keturiasdešimt metų darbo sukaktį. Paruošta apie 3000 programų, susikrovė didelis archyvas, radijo programoms ruošti paskirta tūkstančiai darbo valandų.

Paremkite Tėvynės Garsų radiją šios gražios sukakties ir ilgų metų kantraus ir kūrybingo darbo proga. Auką siųskite: Tėvynės Garsai, 4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121.

* **LIETUVIŲ NAMŲ** bendrovės akcininkų ir Lietuvių klubo narių metinis visuotinis susirinkimas įvyksta kitą skemadienį, vasario 25 dieną 12 val. Lietuvių namų salėje. Bus renkami trys nauji direktoriai. Yra keturi kandidatai: Zigmas Dautartas, Vytenis Miškinis, Nijolė Motiejūnienė ir Vytautas Sniečkus.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

CLEVELANDO PARENGIMAI

* **VASARIO 24**, Pilėnų Tunto tradicinis 'Blynų Balius' Lietuvių Namuose.

* **VASARIO 25**, Lietuvių Namų ir klubo narių metinis susirinkimas

* **KOVO 4**, "Taupos" kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas

* **KOVO 18**, Kaziuko Mugė

* **BALANDŽIO 21 D.** Grandinėlių parengimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

* **BALANDŽIO 22**, 12 val. Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalos. Visi kviečiami.

* **GEGUŽĖS 5-6**, LTM Čiurlionio ansamblio 50 metų veiklos sukakties minėjimas

* **BIRŽELIO 10**, Birželio minėjimas. Ruošia Pabaltiečių komitetas.

* **LIEPOS 15**, Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.

* **LIEPOS 29**, LKVS Ramovės gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.

* **RUGSEJO 29**, Pabaltiečių vakaras. Ruošia Pabaltiečių komitetas.

* **SPALIO 6-7**, Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.

* **LAPKRIČIO 11**, 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos salėje tradicinis Šv. Jurgio parapijos Mini-festivalis.

* **GRUODŽIO 24**, 9:30 val. bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

Čiurlionio ansamblis ruošiasi koncertui ... Diriguoja prof. Gediminas Purlys.
V. Bacevičiaus nuotr.

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Isikūres Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaikaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaikaita, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekvlėna taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

* **TĖVYNĖS GARSŲ** radijo programose teikiama daug naujienų iš Lietuvos. Tėvynės Garsai turi savaitinį telefoninį ryšį su korespondentais Lietuvoje ir informacijos įstaigomis Washington, D.C. Lietuviškos programos girdimos iš WUJC FM 88.7 radijo stoties sekmdieniais nuo 8 val ryto iki 10 val. ir vakarais iš WCPN FM 90.3 radijo stoties nuo 7 val. iki 8 val.

HOUSE CLEANING, 4-6 hours per day, 3 days to start, \$ 6 per hour. Eastside. Call 531-0191

FLORIDOJE PERKANT AR PARDUODANT

namus Fort Lauderdale ir Atlanto apylinkėse, kreipkitės pas EDMUNDĄ ČEPA. Dienos metu ar vakarais - skambinkite
(305) 943 - 0946
Century 21, Choice Realty

CT Technologist
Mobile Technology Inc., a national mobile imaging company, is seeking a motivated technologist to perform CAT scan procedures in Elkins Park, PA. This part time position includes 10 to 15 hours of weekly scheduled work and/or emergency call rotation. Interested applicants must be ARRT registry eligible. CAT scan experience is desirable, specifically in GE 9800 equipment. For more information please contact:
Mobile Technology Inc.
510 Heron Drive, Unit 309
PO Box 334
Bridgeport, NJ 08014
(609) 467-1350

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą iūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

Kvietimas

Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras (su būstine Kaune) kviečia du jaunus, universitetus baigusius lietuvačius ar lietuvaites dirbti Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centre Kaune: – ekspertu universitetų veiklos, komunikacijų su išeivija ir užsieniu klausimais; – ekspertu ekonominių ryšių su užsieniu klausimais.

Sutartys dirbti sudaromos vieniems ar dviems metams. Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras aprūpina darbuotojus butu ir moka atlyginimą Lietuvoje kursuojančia valiuta, rubliais ar litais, kuriuos numatoma įvesti artimiausioje ateityje. Atlyginimo suma prilyginta Fulbraito stipendininko atlygiui Sovietų Sąjungoje.

Smulkesnę informaciją teikia ir prašymus vykti dirbti į Kauną priima prof. Feliksas Palubinskas: Purdue University Calumet Hammond, IN. 46323-2094, Head and Professor Department of Management. tel. (219) 989-2388

DIRVOS FAX (216) 431-1614

* ADV. PAULIUS ŽUMBAKIS vasario 23 d., penktadienį, 7:30 vakaro Balzeko lietuvių kultūros muziejuje skaitys paskaitą "Lietuviai Lietuvoje ir išeivijoje. Kas mus jungia ir kas mus skiria". Kalbės apie galvosenas, įvairių dvasinių vertybių, susidomėjimo sferų skirtumus tarp išeivijos ir Lietuvos tautiečių. Povilas Žumbakis kalbės ir apie tautinio charakterio bruožų skirtumus, dažnai skirtingas pažiūras į Vakarų pasaulio vertybes, tam tikram laipsnyje skirtingą net kalbą. Prelegento nuomone, atėjo laikas Lietuvos ir išeivijos lietuviams mėginti pakilti aukščiau dažnai paviršutiniškų santykių į gilesnį vienas kito pažinimą, į platesnį dialogą. Povilas Žumbakis yra žymaus masto teisininkas, žino mas lietuvių veikėjas. Po vakaronės bus vaisės.

* LITHUANISTIKOS SEMINARAS (kadaise populiariai vadinamas "Kursai

ALOYZUI SIRUČIUI

mirus, žmonai GRAŽUTEI, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia.

*Eugenija ir Vytautas
Meškauskai
Birutė Sidzikauskienė*

ADAI ŠAPOKIENEI-SUDIKIENEI

mirus, jos seseris VALĘ KECORIE-NE, BRONĘ VASIENĘ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Ona ir Jonas Vengriai

A. A.

ANTANINAI JONYNIENEI

iškeliavus amžinybėn, reiškiamo nuoširdžią užuojautą dukrai RINGAILEI ZOTOVIENEI su šeima ir visiems artimiesiems.

*Antanas ir Anela
Stepanauskai.*

Lietuvių delegacija pas Massachusetts gubernatorių Mike Dukakis, kuris vasario 7 d. pasirašė proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-ją Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Iš kairės: Jonas Stundžia - Alto Lawrence skyriaus atstovas, Regina Kulbytė - Jaunimo Sąjungos pirm., dr. Romas Buivydas - LB Bostono apylinkės pirm., Rūta Buivydaitė - Jaunimo Sąjungos narė, Gintaras Čepas - Alto Bostono sk. pirm., Martynas Dapkus - Sandaros 7-sios kuopos pirm., Alexander Akule - Lietuvos Vyčių Bostono kuopos pirmininkas.

BOSTON

PROKLAMACIJOS LIETUVOS REIKALU

Vasario 16-sios pagrindinė proklamacijas Lietuvos reikalui paskelbė gubernatorius Mike Dukakis vasario 7 d., Brocktono miesto meras Carl Pitaro – vasario 9 d., o Bostono meras Raymond Flynn – Vasario 16-ją, įteikdamas ją lietuviams mūsų trispalvės prie City Hall pakėlimo metu.

Visose proklamacijose paryškinama Lietuvos praeitis, teisė į laisvę ir reiškiamas viltis, kad Lietuva greitai atgaus nepriklausomybę. Proklamacijos pasirašytos, dalyvaujant lietuvių organizacijų atstovams.

Pas gubernatorių Mike Dukakis delegacijoje iš septynių lietuvių penki buvo jauni mo atstovai ir du vyresniosios kartos atstovai. Tai sektingas pavyzdys. Kai delegacijose dalyvauja tik vyresnieji, tai atrodo, kad lietuviybė jau nyksta.

TAUTINĖS SAJUNGOS SEIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas įvyks gegužės 12–13 dienomis Holyday Inn, Randolphe, tarp Bostono ir Brocktono. Seimo paruošiamaisiais darbais rūpinasi Bostono skyriaus sudaryta komisija, kuriai vadovauja Juozas Rentelis, buvęs skyriaus pirmininkas.

MIRĖ A. JUCĖNAS

Vasario 3 d. Floridoje po trumpo ligos mirė Antanas Jucėnas, pastoviai gyvenęs Cape Code, kur jis nuoširdžiai

* JŪROS ŠAULIŲ PALANGOS kuopa St. Petersburg, FL., per išd. Br. Zubuką, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

džiai reiškėsi lietuvių veikloje. Kasmet jo sodyboje vasarą vykdavo vietos lietuvių piknikai. Velionies kūnas pargabentas į Cape Codą ir ten palaidotas. Dėl jo laidotuvių vietos lietuviai negalėjo dalyvauti etniniame festivalyje, kuris tą dieną vyko Mashpee miestelyje.

MINĖJIMAS NORWOODE

Šv. Jurgio lietuvių parapijos Norwoode vasario 4 d. paminėta Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktis. Minėjimo programą sudarė Šv. Mišios už Lietuvą su pri-taikintu klebono kun. Vinco Valkavičiaus pamokslu ir Dr. Mirgos Gimiuviienės pas-kaita apie legalumą ir jo reikšmę Lietuvos istorijoje.

PARAMA DIRVAI

**Atnaujindami
prenumeratą ir kitomis
progomis Dirvai aukojo**

K. Pažemėnas, Palos Verdes	25.00
V. Jakonis, St. Laurent	10.00
J. Vodopalas, Fairfax	10.00
J. Zubavičius, Sunny Hills	25.00
Maironio Parkas, Shrewsbury	15.00
E. Stepaitytė, Toronto	10.00
V. Šniolis, S. Pasadena ...	40.00
H. Stasas, Cleveland	5.00
A. Matuzas, La Grande	5.00
V. Matulevičius, Weston ...	20.00
Jorų šaulių kuopa, St. P'burg	25.00
B. Abromas, Lincolnwood ...	5.00
E. Juodėnas, Cleveland ...	15.00
J. Liubinskas, Elizabeth ...	5.00
V. Šalčiūnas, Port St. Lucie	10.00
A. Cytraus, Euclid	10.00
K. Žolynas, Ormond B.	25.00
LB Omahos apyl. valdyba	50.00
J. Beniūnas, Hartford	5.00
J. Preibys, Detroit	25.00
K. Šeputa, Surfside	15.00
E. Černius, Jacksonville	5.00
A. Vaivada, McLean	35.00
J. Drasutis, Pittsburg	5.00
M. Ridikas, Afton	15.00
H. Suvaizdis, Cicero	10.00
J. Činkus, Downer Grove	15.00
J. Stankus, Cleveland	25.00

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame.**